

# Implementing Positive Behaviour Support in Early Childhood Education and Care

## PBS-ECCE



## Έκθεση Μελέτης Εκτίμησης Επιπτώσεων και Πρακτικών Συστάσεων - Κύπρος



Έκθεση που εκπονήθηκε από τη Βικτώρια Μιχαηλίδου (CARDET), τον Παναγιώτη Κοσμά (CARDET), τον Χαράλαμπο Βρασίδα (CARDET), την Άντρη Αγαθοκλέους (IoD) και τη Βίκυ Χαραλάμπους (IoD)

## ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	Εφαρμογή της θετικής Προώθησης της συμπεριφοράς στην εκπαίδευση και φροντίδα στην προσχολική ηλικία
ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ ΕΡΓΟΥ	PBS-ECEC
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΟΥ	2021-1-PT01-KA220-SCH-000034367
ΦΟΡΕΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus + της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ (ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΕΡΓΟΥ)	INSTITUTO POLITECNICO DO PORTO (IPP) - Πορτογαλία (Συντονίστρια έργου: Sílvia Barros)
ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΕΤΑΙΡΟΣ	INSTITUTO POLITECNICO DO PORTO
ΚΟΙΝΟ-ΣΤΟΧΟΣ	Παιδιά: 2,5 - 6 ετών Επαγγελματίες ECEC Επίπεδο εκπαίδευσης: από βασικό έως ανώτερο

## ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΓΓΡΑΦΟΥ

ΤΙΤΛΟΣ ΕΓΓΡΑΦΟΥ	R3/A3 Έκθεση μελέτης περίπτωσης Ιρλανδία
ΗΜΕΡΟΜΗΝΑ	26.07.2023
ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	Βικτώρια Μιχαηλίδου (CARDET), Παναγιώτης Κοσμάς (CARDET), Χαράλαμπος Βρασίδης (CARDET), Άντρη Αγαθοκλέους (IoD), Βίκυ Χαραλάμπους (IoD)
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ ΙΡΛΑΝΔΙΑ	Sílvia Barros (IPP), Sara Araújo (IPP), Miguel Santos (IPP), Vitor Hugo Oliveira (IPP), Aleksandra Szproch (ICEPE), Moya O'Brien (ICEPE)
ΚΥΠΡΟΣ	Βικτώρια Μιχαηλίδου (CARDET), Παναγιώτης Κοσμάς (CARDET), Χαράλαμπος Βρασίδης (CARDET), Άντρη Αγαθοκλέους (IoD), Βίκυ Χαραλάμπους (IoD)
ΕΛΛΑΔΑ	Κατερίνα Κρουσοράτη (IHU), Βασίλης Γραμματικόπουλος (IHU)

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Συνοπτική παρουσίαση	4
Εισαγωγή	6
1. Σχεδιασμός και μέθοδος της «μελέτης αξιολόγησης των επιπτώσεων και των πρακτικών συστάσεων»	8
Ο ρόλος των εξειδικευμένων εκπαιδευτών και των εκπαιδευτών	8
Εντοπισμός σχολείων και προφίλ προσχολικής ηλικίας	9
Χρονοδιάγραμμα καταρτίσεως και εφαρμογής	11
Συναίνεση, αξιολόγηση και εκτίμηση	15
2. Αποτελέσματα από το ερωτηματολόγιο 1: Ερωτηματολόγιο πριν από την κατάρτιση	16
3. Αποτελέσματα από το ερωτηματολόγιο 2: Ερωτηματολόγιο μετά την κατάρτιση	20
4. Ευρήματα από το ερωτηματολόγιο 3: Ερωτηματολόγιο παρακολούθησης	27
5. Συμπέρασμα της μελέτης εκτίμησης επιπτώσεων στην Κύπρο	34
6. Συστάσεις πρακτικής	41
Βιβλιογραφία	44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	46
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	48

## ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Το έργο PBS-ECEC χρησιμοποίησε αξιοποίησε διαδικτυακό εκπαιδευτικό υλικό για την κατάρτιση των εκπαιδευτικών της πρώιμης σχολικής ηλικίας στην εφαρμογή της προσέγγισης PW-PBS (Programme-Wide Positive Behaviour Support). Κάθε εταίρος της κοινοπραξίας ήταν υπεύθυνος για τη διεξαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων για εκπαιδευτικούς της προσχολικής ηλικίας στις αντίστοιχες χώρες τους και για την καθοδήγηση της εφαρμογής των πρακτικών PW-PBS. Μια συγκεντρωτική έκθεση, η οποία είναι διαθέσιμη στον δικτυακό ιστότοπο του έργου (<https://pbs-ecec.eu/outputs/>), παρουσιάζει την αξιολόγηση των προγραμμάτων κατάρτισης και της φάσης εφαρμογής που διεξήχθησαν στην Ιρλανδία, την Πορτογαλία, την Ελλάδα και την Κύπρο. Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει την αξιολόγηση του προγράμματος κατάρτισης και της υλοποίησης που διεξήχθη από το Κέντρο Προώθησης Έρευνας και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας (CARDET) και το Ινστιτούτο Ανάπτυξης (IoD) στην Κύπρο.

Η κατάρτιση στην Κύπρο, όπως και στις άλλες χώρες, ακολούθησε την προσέγγιση "εκπαιδέστε τους εκπαιδευτές", κατά την οποία δύο εξειδικευμένοι εκπαιδευτές εφοδίασαν τους εκπαιδευτές προσχολικής ηλικίας (διευθυντές/διευθυντές/ιδιοκτήτες προσχολικών ιδρυμάτων) με τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να εκπαιδεύσουν τις ομάδες Πρώιμης Παιδικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας (ΠΕΦ) στην εφαρμογή του PW-PBS. Τελικά, συμμετείχαν 9 νηπιαγωγεία, με 18 εκπαιδευτές να προσλαμβάνουν και να εκπαιδεύουν επιτυχώς 47 επαγγελματίες της προσχολικής ηλικίας. Οι εκπαιδευτικές συνεδρίες με τους εξειδικευμένους εκπαιδευτές (εκπαιδευτές από τα ιδρύματα-εταίρους) διεξήχθησαν διαδικτυακά, εισάγοντας τους εκπαιδευτές νηπιαγωγούς στο έργο, την πλατφόρμα διαδικτυακής μάθησης και το περιεχόμενο των μαθησιακών ενοτήτων. Στη συνέχεια, οι εκπαιδευτές ήταν υπεύθυνοι για την εκπαίδευση των αντίστοιχων ομάδων εκπαιδευτικών τους, με έμφαση στους διαφορετικούς μαθησιακούς στόχους των ενοτήτων. Μετά την εκπαίδευση, οι ομάδες εκπαιδευτικών εφάρμοσαν το PW-PBS στα περιβάλλοντά τους για περίπου 10-11 εβδομάδες. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, οι εξειδικευμένοι εκπαιδευτές παρείχαν Προώθηση και αντιμετώπιζαν τυχόν ανησυχίες. Χρησιμοποιήθηκαν συνολικά τρία ερωτηματολόγια για τη συλλογή δεδομένων για την αξιολόγηση.

Μέσω της ανάλυσης των δεδομένων που συλλέχθηκαν, παρέχονται πολύτιμες πληροφορίες και συμπεράσματα σχετικά με την αποτελεσματικότητα και τον αντίκτυπο του προγράμματος κατάρτισης στην Κύπρο. Τα ευρήματα έδειξαν ότι το εκπαιδευτικό πρόγραμμα έλαβε υψηλούς επαίνους από τους επαγγελματίες της ΠΕΦ στην Κύπρο, υποδεικνύοντας την επιτυχία του στην επίτευξη των στόχων του και

τη δυνατότητα να έχει διαρκή αντίκτυπο στην εργασία τους με τα παιδιά. Τόσο οι εκπαιδευτές όσο και οι ομάδες ΠΕΦ ωφελήθηκαν από το πρόγραμμα, με βελτιωμένες γνώσεις, δεξιότητες και αυτοπεποίθηση στην προώθηση της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης και της Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (ΠΘΣ) σε προσχολικά περιβάλλοντα. Παρόλο που οι βελτιώσεις στις κοινωνικοσυναισθηματικές ικανότητες και συμπεριφορές των παιδιών δεν ήταν καθολικές, τα ευρήματα έδειξαν ότι την ΠΘΣ η ΠΘΣ έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει θετικά την κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών σε περιβάλλοντα προσχολικής εκπαίδευσης. Το περιεχόμενο της κατάρτισης και οι μαθησιακές δραστηριότητες έτυχαν καλής υποδοχής, προσφέροντας άμεσα αποτελέσματα στην πράξη και αντιμετωπίζοντας βασικά ζητήματα που σχετίζονται με την καθημερινή εργασία. Οι συμμετέχουσες από την Κύπρο εκτίμησαν την ευελιξία των διαδικτυακών ενότητων και βρήκαν το περιεχόμενο εύκολα κατανοητό και σχετικό.

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος κατάρτισης στην Κύπρο προέκυψαν προκλήσεις που σχετίζονται με τους χρονικούς περιορισμούς και τους περιορισμένους πόρους του προσωπικού. Ωστόσο, η εφαρμογή της προσέγγισης PW-PBS στις τάξεις έγινε θετικά αντιληπτή, με τους συμμετέχουσες να ενσωματώνουν ενεργά πτυχές της ΠΘΣ στις επαγγελματικές τους πρακτικές. Συζητούνται συστάσεις για την πρακτική των επαγγελματιών της ΠΕΦ.

## ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου με τίτλο "Implementing Positive Behaviour Support in Early Childhood Education and Care" (PBS-ECEC), το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού προγράμματος Erasmus+ (αριθμός έργου: 2021-1-PT01-KA220-SCH-000034367). Η κοινοπραξία PBS-ECEC αποτελείται από πέντε εταίρους (E1: Πολυτεχνικό Ινστιτούτο Πόρτο - συντονιστής έργου, E2: Κέντρο Προώθησης Έρευνας και Ανάπτυξης στην Εκπαιδευτική Τεχνολογία ΛΤΔ (CARDET), E3: Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, P4: Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Εκπαίδευσης Παιδιών και Ψυχολογίας, E5: Νεόφυτος Χαραλάμπους - Ινστιτούτο Ανάπτυξης ΛΤΔ. από τέσσερις χώρες (Κύπρος, Ελλάδα, Ιρλανδία και Πορτογαλία). Η διάρκεια του έργου είναι 24 μήνες (01/01/2022 - 01/01/2024).

Το έργο PBS-ECEC έχει ως στόχο την προώθηση μιας προσέγγισης για όλο το σχολείο με τίτλο Programme-Wide Positive Behaviour Support (PW-PBS) σε περιβάλλοντα πρώιμης παιδικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας στην προσχολική ηλικία (ΠΕΦ) στην Ευρώπη. Μέσω της συνεργασίας μεταξύ κέντρων ΠΕΦ και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων στην Ευρώπη, την ΠΘΣ -ECEC επικεντρώνεται στην εφαρμογή μιας προσέγγισης σε όλο το πρόγραμμα του σχολείου για την ενίσχυση της κοινωνικοσυναισθηματικής ικανότητας των παιδιών. Το έργο εστιάζει συγκεκριμένα σε:

- εκπαίδευση ομάδων στα κέντρα για την παροχή βασικών στοιχείων του PW-PBS στους υπόλοιπους επαγγελματίες στα κέντρα,
- ανάπτυξη πηγών κατάρτισης εκπαιδευτικών για πρακτικές βασισμένες σε στοιχεία για την ανάπτυξη της κοινωνικοσυναισθηματικής ικανότητας και την αντιμετώπιση της μη επιθυμητής συμπεριφοράς,
- δημιουργία ενός διαδικτυακού χώρου για τη διάδοση των δραστηριοτήτων του έργου, τη διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ των εταίρων της κοινοπραξίας και άλλων συμμετεχόντων και την παροχή πρόσβασης σε πηγές του έργου.

Οι βασικές δραστηριότητες του έργου περιλαμβάνουν την Προώθηση της επαγγελματικής ανάπτυξης και καθοδήγησης των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματική διαχείριση της τάξης, την κοινωνικοσυναισθηματική μάθηση και την αξιολόγηση της συμπεριφοράς. Το έργο αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της μη επιθυμητής συμπεριφοράς από τα πρώτα χρόνια της εκπαίδευσης των παιδιών με την ανάπτυξη κοινωνικοσυναισθηματικών ικανοτήτων σε ένα περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, κατά τη διάρκεια του έργου PBS-ECEC δημιουργήθηκαν τα ακόλουθα αποτελέσματα (δηλ. πακέτα εργασίας):

1. Οδηγός για την Υποστήριξη της Θετικής Συμπεριφοράς στην πρώιμη παιδική ηλικία και φροντίδα: Αυτό το αποτέλεσμα χρησιμεύει ως εργαλείο σχεδιασμού για τους εκπαιδευτικούς σε χώρους προσχολικής ηλικίας για τη δημιουργία ενός προληπτικού και υψηλής ποιότητας περιβάλλοντος που προωθεί την ΠΘΣ. ([https://pbs-ecec.eu/wp-content/uploads/outputs/PBS-ECEC\\_Guide\\_EN.pdf](https://pbs-ecec.eu/wp-content/uploads/outputs/PBS-ECEC_Guide_EN.pdf))
2. Διαδικτυακές ενότητες διδακτικών πρακτικών PW-PBS σε ρυθμίσεις ΠΕΦ : για την Προώθηση της παροχής του προγράμματος σπουδών και των εργαστηρίων για εκπαιδευτικούς και άλλους ενδιαφερόμενους. (<https://pbs-ecec.ee.ipp.pt/login/index.php>)
3. Μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων και συστάσεις πρακτικής: Κατά τη διάρκεια αυτού του αποτελέσματος, το υλικό του χώρου ηλεκτρονικής μάθησης (αποτέλεσμα 2) αναμενόταν να χρησιμοποιηθεί για την αποτελεσματική κατάρτιση τουλάχιστον 100 παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας και 40 εκπαιδευτών από όλες τις χώρες-εταίρους στη χρήση των πρακτικών PW-PBS και να τους ενθαρρύνει να εφαρμόσουν αυτές τις πρακτικές στην εργασία τους.
4. Εργαλειοθήκη πολιτικής και στρατηγικής και συστάσεις για την ΠΘΣ στην ΠΕΦ : Το αποτέλεσμα 4 περιλαμβάνει διδάγματα, υποσχόμενες πρακτικές, συστάσεις πολιτικής και φιλικά προς το χρήστη εργαλεία για επαγγελματίες και υπεύθυνους χάραξης πολιτικής για την εφαρμογή στρατηγικών PW-PBS.

Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνεται στο Αποτέλεσμα 3 - Μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων και συστάσεις πρακτικής.

# 1. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ «ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΑΣΕΩΝ»

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζεται στο πλαίσιο του αποτελέσματος 3 του έργου PBS-ECEC - Μελέτη αξιολόγησης επιπτώσεων και συστάσεις πρακτικής. Το αποτέλεσμα 3 αφορούσε τη χρήση του διαδικτυακού εκπαιδευτικού υλικού που είχε προηγουμένως αναπτυχθεί κατά τη διάρκεια του αποτελέσματος 2 και σχεδιάστηκε για την εκπαίδευση των παιδαγωγών της προσχολικής ηλικίας στην εφαρμογή της προσέγγισης PW-PBS. Κάθε εταίρος της κοινοπραξίας ήταν υπεύθυνος για τη διεξαγωγή προγραμμάτων κατάρτισης για εκπαιδευτικούς της προσχολικής ηλικίας στις αντίστοιχες χώρες τους και την καθοδήγηση της εφαρμογής των πρακτικών PW-PBS στο έργο τους. Στην παρούσα έκθεση παρουσιάζουμε την αξιολόγηση του προγράμματος κατάρτισης και της φάσης εφαρμογής που διεξήχθη από το CARDET και το IoD στην Κύπρο. Εξετάζοντας τα δεδομένα που συλλέχθηκαν, στοχεύουμε να παράσχουμε πολύτιμες πληροφορίες και συμπεράσματα σχετικά με την αποτελεσματικότητα και τον αντίκτυπο του εκπαιδευτικού προγράμματος στην Κύπρο και να συμπεριλάβουμε πρακτικές συστάσεις που προέκυψαν από αυτή τη δραστηριότητα.

## Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ

Στην Κύπρο, χρησιμοποιήθηκε η προσέγγιση της εκπαίδευσης των εκπαιδευτών. Επιλέχθηκαν δύο εξειδικευμένοι εκπαιδευτές από το προσωπικό του CARDET και του IoD λόγω της εμπειρίας τους στην εφαρμογή της προσέγγισης PBS σε σχολεία τόσο σε πρωτοβάθμια πλαίσια (π.χ. έργο SWPBS) όσο και σε πλαίσια ΠΕΦ (π.χ. έργο ProW). Και οι δύο οργανισμοί έχουν πραγματοποιήσει σημαντικό αριθμό εκπαιδευτικών σεμιναρίων ΠΘΣ και έχουν προσφέρει συνεχή Προώθηση σε σχολεία προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο και πέραν αυτής τα τελευταία 5 χρόνια. Οι εξειδικευμένοι εκπαιδευτές ανέλαβαν να εξοπλίσουν τους εκπαιδευτές της προσχολικής ηλικίας (προϊστάμενους, διευθυντές, ιδιοκτήτες κ.λπ.) με τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται για την εκπαίδευση των ομάδων εκπαιδευτικών (το προσωπικό τους και τους συναδέλφους τους) στη χρήση της προσέγγισης PW-PBS. Μετά την εκπαίδευση, οι εκπαιδευτές και οι εκπαιδευτικοί ήταν υπεύθυνοι για την εισαγωγή και την εφαρμογή του PW-PBS στα δικά τους αντίστοιχα περιβάλλοντα ΠΕΦ.



**Πίνακας 1.** Ορισμός των όρων "εξειδικευμένος εκπαιδευτής", "εκπαιδευτής" και "ομάδα εκπαιδευτικών" όπως χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς της παρούσας έκθεσης

Τίτλος συμμετέχοντος	Ορισμός για τους σκοπούς της παρούσας έκθεσης
Εξειδικευμένος εκπαιδευτής	Αυτός ο επαγγελματίας, ο οποίος συνδέεται με τον οργανισμό εταίρο PBS-ECEC και συμμετέχει στο έργο PBS-ECEC, έχει την ευθύνη της κατάρτισης των εκπαιδευτών προσχολικής εκπαίδευσης. Στόχος του είναι να βελτιώσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες αυτών των εκπαιδευτών που απαιτούνται για την αποτελεσματική διδασκαλία και Προώθηση του προσωπικού και των συναδέλφων τους στην εφαρμογή του PW-PBS.
Εκπαιδευτής	Αυτός ο επαγγελματίας, είναι είτε διευθυντής νηπιαγωγείου, είτε ιδιοκτήτης, είτε εκπαιδευτικός, είτε άλλο μέλος του προσωπικού, συμμετέχει στην εκπαίδευση με τους προπονητές της ΠΘΣ -ECEC. Σκοπός τους είναι να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις ώστε στη συνέχεια να εκπαιδεύσουν και να υποστηρίξουν το δικό τους προσωπικό και τους συναδέλφους τους στην εφαρμογή της προσέγγισης PW-PBS.
Ομάδα εκπαιδευτικών	Μια ομάδα εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας που συμμετέχουν σε εκπαίδευση PW-PBS με τη βοήθεια εκπαιδευτή στο πλαίσιο της εργασίας τους στην προσχολική εκπαίδευση και εφαρμόζουν πρακτικές PW-PBS στην εργασία τους, με την Προώθηση των εκπαιδευτών τους.

## ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΦΙΛ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Για την προσέλκυση των συμμετεχόντων νηπιαγωγείων αξιοποιήθηκαν διάφορες δραστηριότητες. Η ομάδα CARDET και IoD ήρθε σε επαφή με δημόσια και ιδιωτικά νηπιαγωγεία σε όλη την Κύπρο με επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τηλεφωνικών κλήσεων. Σε όλα τα ιδρύματα στάλθηκε επιστολή πρόσκλησης (Παράρτημα Ι). Επιπλέον, η ομάδα CARDET και IOD αξιοποίησε τις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης για τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τη διαδικασία εντοπισμού σχολείων .

Επίσης, δημιουργήθηκε δελτίο τύπου ως απαίτηση για το έργο PBS-ECEC, το οποίο χρησίμευσε επίσης για την ανακοίνωση του εντοπισμού σχολείων. Ζητήθηκε από κάθε νηπιαγωγείο να ορίσει 1 ή 2 εκπαιδευτές οι οποίοι θα συμμετείχαν σε διαδικτυακές συναντήσεις με τους εξειδικευμένους εκπαιδευτές και θα λάμβαναν εκπαίδευση για να υποστηρίξουν στη συνέχεια την υπόλοιπη ομάδα νηπιαγωγείου στην εφαρμογή του PW-PBS. Οι συμμετέχουσες συμπλήρωσαν έντυπα συγκατάθεσης (παράρτημα II).

Αρχικά, συγκεντρώθηκαν 9 νηπιαγωγεία για τη δραστηριότητα κατάρτισης και εφαρμογής, ενώ 18 εκπαιδευτές ( εκπαιδευτές από κάθε περιβάλλον) συμφώνησαν να εκπαιδύσουν το προσωπικό ή τους συναδέλφους τους. Το δείγμα αποτελούνταν από 2 δημόσια και 7 ιδιωτικά κέντρα φροντίδας και εκπαίδευσης παιδιών ηλικίας 0-6 ετών. Στα 9 νηπιαγωγεία, οι 18 εκπαιδευτές ενέπλεξαν επιτυχώς 47 επαγγελματίες ECEC για να συμμετάσχουν σε αυτή τη δραστηριότητα του έργου και τους εκπαίδευσαν στη χρήση της προσέγγισης PW-PBS.

**Πίνακας 2.** Πληροφορίες σχετικά με τα συμμετέχοντα νηπιαγωγεία

Προσχολική ηλικία	Αριθμός εκπαιδευτών	Αριθμός επαγγελματιών (ομάδες ΠΕΦ )	Τομέας
Νηπιαγωγείο 1	2	10	Ιδιωτικό
Νηπιαγωγείο 2	2	7	Ιδιωτικό
Νηπιαγωγείο 3	2	5	Ιδιωτικό
Νηπιαγωγείο 4	2	4	Ιδιωτικό
Νηπιαγωγείο 5	2	5	Ιδιωτικό
Νηπιαγωγείο 6	2	6	Ιδιωτικό
Νηπιαγωγείο 7	2	3	Δημόσιο
Νηπιαγωγείο 8	2	4	Δημόσιο
Νηπιαγωγείο 9	2	2	Ιδιωτικό

## ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αυτή η δραστηριότητα του έργου ξεκίνησε με διαδικτυακό σεμινάριο για εξειδικευμένους εκπαιδευτές που διοργανώθηκε από το CARDET τον Ιανουάριο του 2023 και διεξήχθη διαδικτυακά μέσω της πλατφόρμας Zoom. Σκοπός του διαδικτυακού σεμιναρίου ήταν να εισαγάγει τους εξειδικευμένους εκπαιδευτές από όλες τις χώρες-εταίρους στο έργο και το ρόλο τους στο αποτέλεσμα 3. Παρουσιάστηκε το περιεχόμενο της διαδικτυακής πλατφόρμας μάθησης και συζητήθηκε το λεπτομερές χρονοδιάγραμμα των δραστηριοτήτων που θα αναληφθούν στο πλαίσιο του Αποτελέσματος 3. Το διαδικτυακό σεμινάριο έδωσε στους εξειδικευμένους εκπαιδευτές την ευκαιρία να υποβάλουν ερωτήσεις και να αποκτήσουν μεγαλύτερη σαφήνεια σχετικά με το τι αναμενόταν από αυτούς στο πλαίσιο της συμμετοχής τους στο έργο.

Στη συνέχεια, στις αρχές Φεβρουαρίου 2023 πραγματοποιήθηκε ένα πρόγραμμα επιτάχυνσης των εξειδικευμένους εκπαιδευτές σε κάθε συμμετέχουσα χώρα. Οι ερευνητές του έργου PBS-ECEC συνεργάστηκαν με τους εξειδικευμένους εκπαιδευτές για τον περαιτέρω σχεδιασμό των δραστηριοτήτων του αποτελέσματος 3. Οι εξειδικευμένοι εκπαιδευτές είχαν την ευκαιρία να επανεξετάσουν το διαδικτυακό μαθησιακό περιεχόμενο στον ελεύθερο χρόνο τους και να προετοιμάσουν υλικό που θα χρησιμοποιούνταν στην εκπαίδευση των νηπιαγωγείων.

Μετά την προετοιμασία των εξειδικευμένων εκπαιδευτών, ξεκίνησαν οι δραστηριότητες κατάρτισης του έργου σε κάθε μία από τις χώρες. Στην Κύπρο, πραγματοποιήθηκαν τρεις αρχικές διαδικτυακές εκπαιδευτικές συναντήσεις με 9 νηπιαγωγεία σε διάστημα τριών εβδομάδων τον Μάρτιο του 2023, ως εξής:

- Η συνάντηση 1 αξιοποιήθηκε για να εισαχθούν οι εκπαιδευτές στο έργο και να τους παρουσιαστεί η πλατφόρμα διαδικτυακής μάθησης (σύνδεσμος: <https://pbs-ecsec.eu/elearning/>).
- Η συνάντηση 2 αξιοποιήθηκε για να παρουσιαστεί λεπτομερώς το περιεχόμενο των πέντε μαθησιακών ενότητων. Οι εκπαιδευτές ενθαρρύνθηκαν να μελετήσουν τις ενότητες ανεξάρτητα μετά από αυτή τη συνάντηση, προκειμένου να κατανοήσουν καλύτερα το περιεχόμενο. Επιπλέον, ζητήθηκε από τους εκπαιδευτές να προετοιμαστούν για την επόμενη συνάντηση αναπτύσσοντας κάποιες ιδέες για την κατάρτιση των συναδέλφων τους, ανάλογα με τις ανάγκες του επαγγελματικού τους περιβάλλοντος και το χρόνο που μπορούν να αφιερώσουν για τη συμμετοχή τους στις δραστηριότητες του έργου.

- Η 3η συνάντηση αξιοποιήθηκε για την περαιτέρω διερεύνηση του περιεχομένου της ενότητας και τον σχεδιασμό της κατάρτισης των επαγγελματιών της ΠΕΦ. Αυτή η συνάντηση αποτέλεσε ένα κρίσιμο σημείο για τους εκπαιδευτές να θέσουν ερωτήσεις και να εμβαθύνουν στην κατανόσή τους για το πώς θα μπορούσαν να εκπαιδεύσουν αποτελεσματικά τους συναδέλφους τους.

Οι εξειδικευμένοι εκπαιδευτές ενθάρρυναν τους εκπαιδευτές να οργανώσουν μια ενημερωτική συνάντηση με τους συναδέλφους τους για να εξηγήσουν τη συμμετοχή του νηπιαγωγείου στο έργο PBS-ECEC. Ζητήθηκε από τους εκπαιδευτές να εξηγήσουν τους στόχους του έργου, ιδίως τους στόχους του αποτελέσματος 3 στο οποίο συμμετείχαν, και τι θα συνεπαγόταν η συμμετοχή τους σε αυτό το αποτέλεσμα. Σε αυτή τη συνάντηση, ζητήθηκε από τους εκπαιδευτές να επιβεβαιώσουν με τους συναδέλφους τους εάν επιθυμούν να συμμετάσχουν.

Στη συνέχεια, η κατάρτιση των ομάδων εκπαιδευτικών πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο και τον Απρίλιο του 2023. Οι εξειδικευμένοι εκπαιδευτές εξήγησαν στους εκπαιδευτές ότι η κατάρτιση θα μπορούσε να είναι τυπική και άτυπη, ανάλογα με τους πόρους και το χρόνο που είχαν στη διάθεσή τους οι εκπαιδευτές και οι ομάδες εκπαιδευτικών. Ζητήθηκε από τους εκπαιδευτές να προγραμματίσουν πέντε εκπαιδευτικές συναντήσεις με τις ομάδες εκπαιδευτικών του κέντρου ΠΕΦ, με κάθε συνάντηση να είναι αφιερωμένη στους μαθησιακούς στόχους μιας από τις πέντε ενότητες που προετοιμάστηκαν στο πλαίσιο του αποτελέσματος 2:

- ΠΕΦ και κοινωνικοσυναισθηματική μάθηση,
- Βασικό θεωρητικό πλαίσιο της ΠΘΣ,
- Πρακτικές συμβουλές για την Προώθηση της κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης και της ΠΘΣ,
- Προσέγγιση του συνολικού σχολικού προγράμματος,
- Μέθοδοι αξιολόγησης και παρακολούθησης.

Οι εξειδικευμένοι εκπαιδευτές εξήγησαν στους εκπαιδευτές ότι οι εκπαιδευτικές συναντήσεις θα πρέπει να πραγματοποιηθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα (π.χ. 1-2 εβδομάδες) και θα μπορούσαν να λάβουν χώρα σε διάφορες μορφές, ανάλογα με το χρόνο και τους πόρους που διαθέτουν οι εκπαιδευτές:

- Παράδειγμα 1: Ο εκπαιδευτής και οι ομάδες ΠΕΦ επεξεργάζονται ταυτόχρονα το περιεχόμενο στο Moodle, με τον εκπαιδευτή να εξηγεί και να διαβάζει το περιεχόμενο εντός των ενοτήτων

και να ζητά από τις ομάδες εκπαιδευτικών να συμμετάσχουν στις μαθησιακές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής συνεδρίας.

- Παράδειγμα 2: Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει το μαθησιακό περιεχόμενο των ενοτήτων χρησιμοποιώντας μια παρουσίαση PowerPoint και ζητά από τις ομάδες των κέντρων ΠΕΦ να εξερευνήσουν αυτόνομα το Moodle, τις μαθησιακές δραστηριότητες και τους πρόσθετους πόρους στο δικό τους χρόνο.
- Παράδειγμα 3: Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει τις μαθησιακές ενότητες και ζητά από την ομάδα να τις εξερευνήσει ανεξάρτητα, προτού επιστρέψει για μια επόμενη συνεδρία για να συζητήσει το περιεχόμενο και να εξερευνήσει τις διαδικτυακές μαθησιακές δραστηριότητες.

Όλα τα νηπιαγωγεία που έλαβαν μέρος ακολούθησαν τη μορφή που παρουσιάζεται στο παράδειγμα 3, καθώς διαπίστωσαν ότι αυτή η μορφή παρείχε σε αυτούς και τους συναδέλφους τους το μεγαλύτερο βαθμό ευελιξίας για να μελετήσουν το περιεχόμενο της διαδικτυακής πλατφόρμας μάθησης σε χρόνο κατάλληλο για αυτούς. Οι εκπαιδευτές ανέφεραν ότι ζήτησαν από τις ομάδες των κέντρων ΠΕΦ να μελετήσουν το περιεχόμενο κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων, κατά τη διάρκεια ήρεμων περιόδων στην εργασία και μετά το πέρας των ωρών εργασίας.

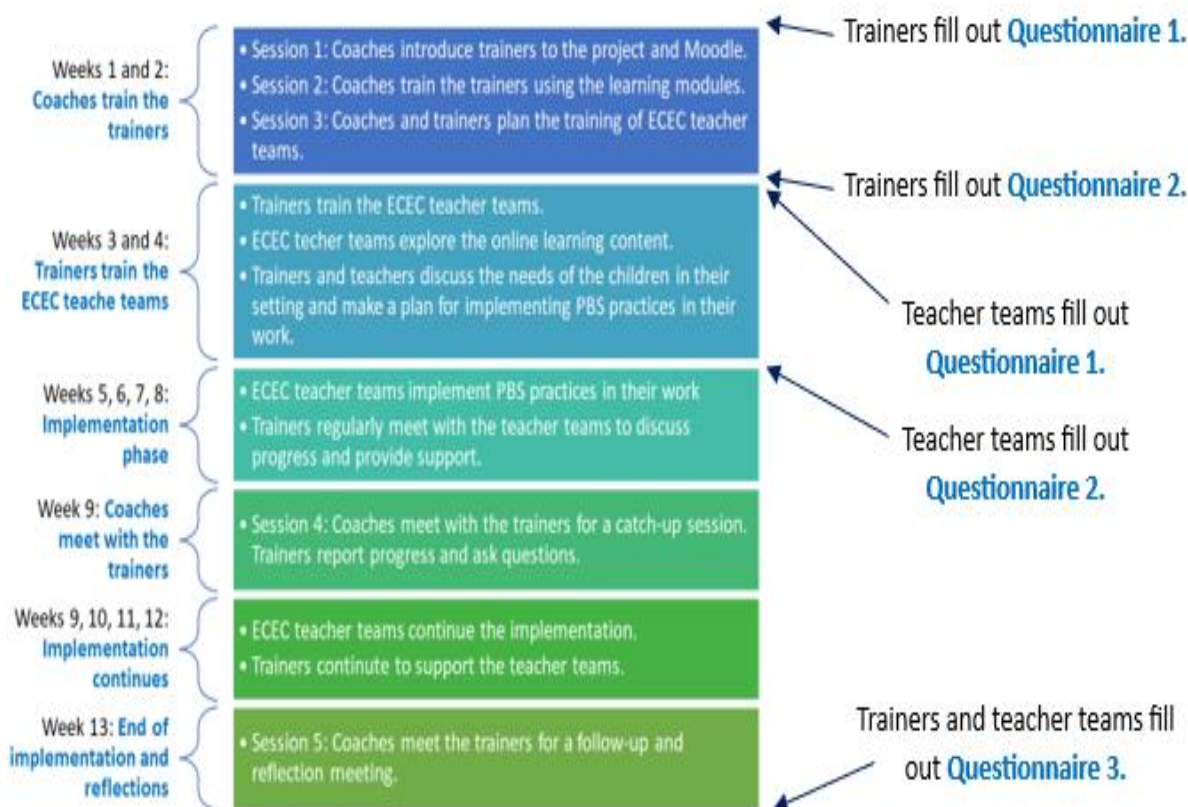
Μετά τις εκπαιδευτικές συνεδρίες, οι ομάδες εκπαιδευτικών αναμενόταν να έχουν σαφή ιδέα για τη σημασία της κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης στην προσχολική ηλικία, τι είναι η ΠΘΣ και πώς μπορεί να εφαρμοστεί και να αξιολογηθεί. Καθ' όλη τη διάρκεια της κατάρτισης, ζητήθηκε από τους εκπαιδευτές να συζητήσουν με τους συναδέλφους τους τις ανάγκες των χώρων τους στο κέντρο ΠΕΦ και τις πτυχές της ΠΘΣ που επιθυμούν να εφαρμόσουν στη δουλειά τους, αν υπάρχουν. Στη συνέχεια, ζητήθηκε από τους εκπαιδευτές και τις ομάδες εκπαιδευτικών να εφαρμόσουν το PW-PBS στα αντίστοιχα περιβάλλοντά τους από τον Μάρτιο έως τον Ιούλιο του 2023.

Οι εκπαιδευτές είχαν την ευκαιρία να συναντηθούν με τους εξειδικευμένους εκπαιδευτές του προγράμματος μετά τις πρώτες τέσσερις εβδομάδες εφαρμογής και στο τέλος της εφαρμογής. Οι συναντήσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά και έδωσαν στους εκπαιδευτές την ευκαιρία να θέσουν ερωτήσεις και να εκφράσουν τυχόν ανησυχίες που είχαν σε σχέση με την εφαρμογή του PW-PBS στα περιβάλλοντά τους, καθώς και να παράσχουν ανεπίσημα σχόλια σχετικά με τη φάση κατάρτισης και εφαρμογής. Οι εξειδικευμένοι εκπαιδευτές ενθάρρυναν επίσης τους εκπαιδευτές να επικοινωνούν μέσω

ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε οποιοδήποτε σημείο της συμμετοχής τους σε αυτή τη δραστηριότητα του έργου, σε περίπτωση που προέκυπταν οποιαδήποτε ζητήματα.

Η πλειονότητα των ερωτημάτων και των ανησυχιών που ανέφεραν οι εκπαιδευτές επικεντρώθηκε σε θέματα χρόνου και φόρτου εργασίας του διδακτικού προσωπικού. Οι εκπαιδευτές διαπίστωσαν ότι οι ομάδες ΠΕΦ δυσκολεύονταν να βρουν χρόνο για να μελετήσουν το περιεχόμενο και να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τις πρακτικές PW-PBS στην εργασία τους. Επίσης, το ήδη πολυάσχολο πρόγραμμά τους καθώς και ο μεγάλος φόρτος εργασίας κατά την καθημερινή τους πρακτική αναφέρθηκε ως το κύριο εμπόδιο στην εφαρμογή του έργου. Οι εξειδικευμένοι εκπαιδευτές ενθάρρυναν τους εκπαιδευτές να προσαρμόσουν το επίπεδο και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ανάλογα με τις ανάγκες του νηπιαγωγείου και τη διαθεσιμότητα των ομάδων ECEC. Οι εκπαιδευτές ενθαρρύνθηκαν να στέλνουν τακτικές ενημερώσεις σχετικά με την πρόοδό τους. Όλες οι χώρες-εταίροι ακολουθούσαν τις ίδιες κατευθυντήριες γραμμές κατά τη συνεργασία τους με τις δομές προσχολικής αγωγής. Κάθε εταίρος είχε κάποια ευελιξία να προσαρμόσει και να αλλάξει ελαφρώς τη διαδικασία για να ταιριάζει στις ανάγκες των συμμετεχόντων.

**Σχήμα 1.** Χρονοδιάγραμμα για την κατάρτιση των εκπαιδευτών και των ομάδων εκπαιδευτικών ΠΕΦ , συμπεριλαμβανομένου του χρονοδιαγράμματος αξιολόγησης και εκτίμησης



## ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Όλοι οι συμμετέχουσες (εκπαιδευτές και ομάδες εκπαιδευτικών) κλήθηκαν να συμπληρώσουν έντυπο συγκατάθεσης, πριν από τη συμμετοχή τους στη δραστηριότητα του προγράμματος. Στους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευτές στάλθηκαν χωριστά έντυπα συγκατάθεσης, στα οποία περιγράφονταν τα καθήκοντά τους στο πλαίσιο του αποτελέσματος 3. Το έντυπο συγκατάθεσης εξηγούσε σαφώς ότι οι συμμετέχουσες μπορούν να αποσυρθούν από τη δραστηριότητα ανά πάσα στιγμή και ότι τα δεδομένα τους θα αποθηκευτούν ανώνυμα και θα χρησιμοποιηθούν μόνο ως μέρος αυτού του αποτελέσματος του έργου. Τα έντυπα συγκατάθεσης μεταφράστηκαν στην ελληνική γλώσσα. Τα έντυπα συγκατάθεσης για τους εκπαιδευτές και τις ομάδες εκπαιδευτικών βρίσκονται στο παράρτημα II.

Πριν από τη συμμετοχή τους στην κατάρτιση, οι συμμετέχουσες (εκπαιδευτές και εκπαιδευτικοί) κλήθηκαν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο πριν από την παρέμβαση (Ερωτηματολόγιο 1), το οποίο είχε σχεδιαστεί για να συγκεντρώνει δημογραφικές πληροφορίες καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις τρέχουσες γνώσεις τους για την ΠΘΣ, την τρέχουσα χρήση προγραμμάτων συμπεριφοράς στο επαγγελματικό τους περιβάλλον και τις τρέχουσες σκέψεις τους σχετικά με τις συμπεριφορικές και κοινωνικο-συναισθηματικές ανάγκες των παιδιών με τα οποία εργάζονται. Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε ηλεκτρονικά.

Στο τέλος της τελευταίας συνάντησης κατάρτισης, οι συμμετέχουσες (εκπαιδευτές και εκπαιδευτικοί) κλήθηκαν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο μετά την κατάρτιση (Ερωτηματολόγιο 2) για να αξιολογήσουν την Προώθηση που παρείχαν οι συντονιστές της κατάρτισης, το μαθησιακό περιεχόμενο, την αποτελεσματικότητα της κατάρτισης και τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν. Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε ηλεκτρονικά.

Ένα ερωτηματολόγιο παρακολούθησης (Ερωτηματολόγιο 3) δόθηκε στους συμμετέχουσες στο τέλος της φάσης εφαρμογής, για να αναλυθούν οι γνώσεις που απέκτησαν μέσω της κατάρτισης, αν επέλεξαν να εφαρμόσουν πτυχές της ΠΘΣ στην πρακτική τους και αν εντόπισαν αλλαγές στη συμπεριφορά και τις κοινωνικοσυναισθηματικές δεξιότητες των παιδιών ως αποτέλεσμα. Όπως και τα ερωτηματολόγια 1 και 2, το ερωτηματολόγιο αυτό διανεμήθηκε επίσης ηλεκτρονικά. Όλα τα ερωτηματολόγια μεταφράστηκαν στην ελληνική γλώσσα. Όλα τα ερωτηματολόγια βρίσκονται στα Παραρτήματα III, IV και V.

## 2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 1:

### ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Το ερωτηματολόγιο 1 διανεμήθηκε στους εκπαιδευτές ηλεκτρονικά, πριν από τη συμμετοχή τους στην κατάρτιση. Ζητήθηκε επίσης από τους εκπαιδευτές να το διανείμουν στις ομάδες ECEC, πριν τις εκπαιδεύσουν στη χρήση της ΠΘΣ. Το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε για να συγκεντρώσει δημογραφικές πληροφορίες καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις τρέχουσες γνώσεις τους για την ΠΘΣ, την τρέχουσα χρήση προγραμμάτων συμπεριφοράς στο επαγγελματικό τους περιβάλλον και τις τρέχουσες σκέψεις τους σχετικά με τις συμπεριφορικές και κοινωνικοσυναισθηματικές ανάγκες των παιδιών με τα οποία εργάζονται. Τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν μέσω αυτού του ερωτηματολογίου παρουσιάζονται παρακάτω χωριστά για τους εκπαιδευτές και τις ομάδες ΠΕΦ.

#### Δημογραφικές πληροφορίες των εκπαιδευτών

Δεκαοκτώ εκπαιδευτές συμμετείχαν σε αυτή τη δραστηριότητα του έργου, όλες τους γυναίκες, με μέσο όρο ηλικίας 37,6 ετών (εύρος ηλικίας 23-50 ετών). 10 συμμετέχουσες ήταν κάτοχοι πτυχίου ανώτατης εκπαίδευσης (55,5%) και 8 συμμετέχουσες ήταν κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου (45,5%). Εννέα από τους εκπαιδευτές περιέγραψαν τον εαυτό τους ως ηγέτες/διευθυντές/ιδιοκτήτες νηπιαγωγείων (50%) και 9 ως νηπιαγωγοί (50%). Έξι από τους συμμετέχουσες δήλωσαν ότι εργάζονται με παιδιά ηλικίας 0-3 ετών (33,3%) και οι υπόλοιποι συμμετέχουσες με παιδιά ηλικίας 3-6 ετών (66,6%). Τέσσερις εκπαιδευτές ανέφεραν ότι εργάζονταν σε δημόσιο (κρατικά χρηματοδοτούμενο νηπιαγωγείο) τομέα (22,2%), ενώ 14 εκπαιδευτές εργάζονταν σε ιδιωτικό τομέα (77,7%). Όσον αφορά τον τόπο εργασίας τους, 4 εκπαιδευτές ανέφεραν ότι εργάζονται σε μικρές πόλεις (περίπου 3.000-15.000 άτομα) (22,2%), 10 ανέφεραν ότι εργάζονται σε πόλεις (περίπου 15.000-100.000 άτομα) (55,5%) και 4 ανέφεραν ότι εργάζονται σε χωριά (κάτω από 3.000 άτομα) (22,2%).

#### Δημογραφικές πληροφορίες των ομάδων ΠΕΦ

Παρά τις προσπάθειες της ερευνητικής ομάδας και των εξειδικευμένων εκπαιδευτών να ενθαρρύνουν όλες τις ομάδες ΠΕΦ να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο 1 εντός του καθορισμένου χρονικού πλαισίου, 18 συμμετέχουσες των ομάδων ΠΕΦ δεν συμμορφώθηκαν. Όλοι οι συμμετέχουσες των ομάδων ΠΕΦ που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο ήταν γυναίκες (29 συμμετέχουσες). Οι ηλικίες των συμμετεχουσών κυμαίνονταν από 23 έως 50 ετών, με μέσο όρο ηλικίας 39,5 έτη. Δεκαεπτά

16



συμμετέχουσες ήταν κάτοχοι πτυχίου ανώτατης εκπαίδευσης (58,6%) και 12 συμμετέχουσες κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου (41,4%). Όσον αφορά τους επαγγελματικούς τους ρόλους, το 31% ήταν διευθύντριες ( $n=9$ ) και το 69% ( $n=20$ ) εκπαιδευτικοί προσχολικής αγωγής. Η μειοψηφία των συμμετεχουσών εργαζόταν με νήπια ηλικίας 1-3 ετών (6 συμμετέχουσες, 20,7%), ακολουθούμενοι από εκείνες που εργαζόνταν με παιδιά ηλικίας 3-4 ετών (8 συμμετέχουσες, 27,6%) και εκείνες που εργαζόνταν με παιδιά ηλικίας 4-6 ετών (15 συμμετέχουσες, 51,7%). Έξι συμμετέχουσες εργαζόνταν σε δημόσια (χρηματοδοτούμενα από το κράτος) προσχολικά ιδρύματα (20,7%) και οι υπόλοιπες συμμετέχουσες σε ιδιωτικά ιδρύματα (79,35%). Έξι εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι εργαζόνται σε μικρές πόλεις (20,7%), 15 ανέφεραν ότι εργαζόνται σε πόλεις (51,7%) και 8 εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι εργαζόνται σε χωριά (27,5%).

Όσον αφορά το μέγεθος του πληθυσμού των τόπων εργασίας τους, 6 εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι εργαζόνται σε μικρές πόλεις (περίπου 3.000-15.000 άτομα) (20,7%), 15 ανέφεραν ότι εργαζόνται σε πόλεις (περίπου 15.000-100.000 άτομα) (51,7%) και 8 εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι εργαζόνται σε χωριά (κάτω από 3.000 άτομα) (27,5%). Το επίπεδο υλοποίησης και το χρονοδιάγραμμα προσαρμόστηκαν ανάλογα με τις ανάγκες του νηπιαγωγείου και τη διαθεσιμότητα των ομάδων ΠΕΦ. Ζητήθηκε από τους εκπαιδευτές να αποστέλλουν τακτικές ενημερώσεις.

### Η αντιλαμβανόμενη από τους εκπαιδευτές κατάσταση των συμπεριφορικών και κοινωνικοσυναισθηματικών δυσκολιών των παιδιών

Σε αυτή την ενότητα, το ενδιαφέρον επικεντρώθηκε στη διερεύνηση της γενικής κατάστασης των συμπεριφορικών και κοινωνικοσυναισθηματικών δυσκολιών των παιδιών, όπως τις αντιλαμβάνονται οι συμμετέχουσες στην παρούσα μελέτη. Οι εκπαιδευτές ανέφεραν ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας "ποτέ" (38,9%), "μερικές φορές" (38,9%), "συχνά" (33,3%) και "πολύ συχνά" (27,7%) αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες στη διαχείριση και έκφραση των συναισθημάτων τους και η πλειοψηφία ανέφερε ότι τα παιδιά "μερικές φορές" (72,2%) αντιμετωπίζουν προκλήσεις στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους άλλους. Οι περισσότεροι εκπαιδευτές (50%) ανέφεραν ότι τα παιδιά στην τάξη τους "μερικές φορές" δεν έχουν κίνητρα και είναι επιρρεπή στην πλήξη.

Οι περισσότεροι εκπαιδευτές (38,9%) ανέφεραν ότι τα παιδιά στην τάξη τους "συμπεριφέρονται καλά", ενώ άλλοι (33,3%) σημείωσαν ότι τα παιδιά "συμπεριφέρονται περιστασιακά" και λίγοι (16,6%) εκπαιδευτές ανέφεραν ότι τα παιδιά "συμπεριφέρονται συχνά". Όσον αφορά τις

κοινωνικοσυναισθηματικές ικανότητές τους, η πλειοψηφία των εκπαιδευτών ανέφερε ότι οι κοινωνικοσυναισθηματικές δεξιότητες των παιδιών είναι "ανεπαρκώς ανεπτυγμένες" (67%) και "μέτρια ανεπτυγμένες" (33,35).

### Η αντιλαμβανόμενη από τις ομάδες ΠΕΦ κατάσταση των συμπεριφορικών και κοινωνικοσυναισθηματικών δυσκολιών των παιδιών

Η πλειονότητα των συμμετεχόντων στις ομάδες ΠΕΦ (72,5%) ανέφερε ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας αντιμετωπίζουν "μερικές φορές" μεγάλη δυσκολία στη διαχείριση και έκφραση των συναισθημάτων τους. Η πλειοψηφία ανέφερε επίσης ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας "μερικές φορές" (69%) αντιμετωπίζουν προκλήσεις στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους άλλους και ότι τα παιδιά στις τάξεις τους "ποτέ" (45%) ή "μερικές φορές" (45%) δεν έχουν κίνητρα και είναι επιρρεπή στην πλήξη.

Ένας σημαντικός αριθμός συμμετεχουσών (48%) θεωρούσε ότι τα παιδιά στην τάξη τους "συμπεριφέρονται καλά", το 38% ανέφερε ότι τα παιδιά "συμπεριφέρονται περιστασιακά άσχημα", ενώ το 7% ανέφερε ότι τα παιδιά "συμπεριφέρονται συχνά άσχημα" και το 7% ότι "συμπεριφέρονται πολύ καλά". Κατά την αξιολόγηση των κοινωνικοσυναισθηματικών ικανοτήτων των παιδιών, το 52% των συμμετεχουσών τις θεώρησε "καλά ανεπτυγμένες" και το 48% τις θεώρησε "μέτρια ανεπτυγμένες".

### Τρέχουσα χρήση προγραμμάτων διαχείρισης συμπεριφοράς από τους εκπαιδευτές και γνώση της ΠΘΣ

Όσον αφορά την τρέχουσα χρήση προγραμμάτων διαχείρισης συμπεριφοράς και τη γνώση τους για την ΠΘΣ, όλοι οι εκπαιδευτές ανέφεραν ότι τα σχολεία/νηπιαγωγεία τους δεν έχουν σαφείς γραπτές οδηγίες για την αντιμετώπιση των δυσκολιών συμπεριφοράς και όλοι ανέφεραν ότι δεν ακολουθούν κάποιο συγκεκριμένο πρόγραμμα διαχείρισης συμπεριφοράς. Η μεγάλη πλειοψηφία των εκπαιδευτών (56%) δήλωσε ότι δεν γνώριζε την ΠΘΣ πριν από το πρόγραμμα. Ομοίως, η πλειονότητα των εκπαιδευτών (59%) δεν είχε συμμετάσχει προηγουμένως σε πρόγραμμα κατάρτισης που να επικεντρώνεται στη χρήση της ΠΘΣ για την ενίσχυση της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης των παιδιών προσχολικής ηλικίας.

## Τρέχουσα χρήση προγραμμάτων διαχείρισης συμπεριφοράς από τις ομάδες ΠΕΦ και γνώση της ΠΘΣ

Και πάλι, όλοι οι συμμετέχουσες ανέφεραν ότι τα σχολεία/ νηπιαγωγεία τους δεν έχουν σαφείς γραπτές κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση των δυσκολιών συμπεριφοράς και όλες ανέφεραν ότι δεν ακολουθούν κάποιο συγκεκριμένο πρόγραμμα διαχείρισης συμπεριφοράς. Όπως συνέβη και με τους εκπαιδευτές, η σημαντική πλειοψηφία των μελών της ομάδας ΠΕΦ (76%) δεν γνώριζε τη ΠΘΣ ως ένα τεκμηριωμένο, κλιμακούμενο πλαίσιο σχεδιασμένο για την Προώθηση της συμπεριφοράς, της ακαδημαϊκής, κοινωνικής, συναισθηματικής και ψυχικής υγείας των παιδιών, πριν από την έρευνα. Ομοίως, η πλειοψηφία των συμμετεχουσών (90%) των ομάδων ΠΕΦ ανέφεραν ότι δεν είχαν συμμετάσχει προηγουμένως σε πρόγραμμα κατάρτισης που να εστιάζει στη χρήση της ΠΘΣ για την Προώθηση της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης των παιδιών προσχολικής ηλικίας.

## 3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 2:

### ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Παρά τις προσπάθειες της ερευνητικής ομάδας και των εξειδικευμένων εκπαιδευτών να ενθαρρύνουν όλες τις ομάδες ΠΕΦ να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο 2 εντός του καθορισμένου χρονικού πλαισίου, 9 συμμετέχουσες των ομάδων ΠΕΦ δεν συμμορφώθηκαν. Ωστόσο, τα άτομα αυτά φέρονται να συμμετείχαν πλήρως στη δραστηριότητα. Ως εκ τούτου, τα ευρήματα του έργου που παρουσιάζονται παρακάτω βασίζονται στις απαντήσεις που ελήφθησαν από 38 συμμετέχουσες (18 εκπαιδευτές και 20 επαγγελματίες ΠΕΦ).

#### Αξιολόγηση των ηλεκτρονικών ενοτήτων από τους εκπαιδευτές και τις ομάδες ΠΕΦ

##### Μαθησιακοί στόχοι

Η πλειονότητα των εκπαιδευτών και των εκπαιδευτικών ΠΕΦ θεώρησε ότι οι μαθησιακοί στόχοι των ηλεκτρονικών ενοτήτων ήταν εύκολα κατανοητοί (58,1% συμφώνησε, 41,9% συμφώνησε απόλυτα) και η εικόνα ήταν παρόμοια όταν συλλέχθηκαν τα σχετικά δεδομένα από την οπτική των εκπαιδευτικών (54,4% συμφώνησε, 55,6% συμφώνησε απόλυτα). Επιπλέον, οι περισσότεροι εκπαιδευτές και εκπαιδευτικοί τις θεώρησαν σχετικές με την επαγγελματική τους πρακτική (54,8% συμφώνησε, 45,2% συμφώνησε απόλυτα).

##### Περιεχόμενο μάθησης

Οι συμμετέχουσες εξέφρασαν γενικά την ικανοποίησή τους για το μαθησιακό περιεχόμενο. Η πλειονότητα των εκπαιδευτών συμφώνησε ότι ανταποκρινόταν στις προσδοκίες τους (62,6% συμφώνησε, 37,4% συμφώνησε απόλυτα) ήταν σχετικό με την καθημερινή τους εργασία (60,2% συμφώνησε, 39,8% συμφώνησε απόλυτα) και ήταν ευχάριστο να το διαβάζουν (50,8% συμφώνησε, 49,2% συμφώνησε απόλυτα).

Ομοίως, η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών συμφώνησε ότι ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες τους (48,4% συμφώνησε, 41,9% συμφώνησε απόλυτα, 6,5% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 3,2% διαφώνησε απόλυτα), ήταν σχετικό με την καθημερινή τους εργασία (51,6% συμφώνησε, 48,4% συμφώνησε απόλυτα) και ήταν ευχάριστο να διαβάζεται (48,4% συμφώνησε, 48,4% συμφώνησε απόλυτα).

Στην ερώτηση "Ποιες πτυχές του μαθησιακού περιεχομένου θα χρησιμοποιήσετε στην καθημερινή σας εργασία;", οι εκπαιδευτές και οι συμμετέχουσες στην ομάδα ΠΕΦ έδωσαν απαντήσεις όπως: "πρακτικές για την προώθηση θετικών συμπεριφορών", "περισσότερη αξιολόγηση", "θα προσπαθήσουμε να εφαρμόσουμε τις προτεινόμενες έννοιες της προσέγγισης PW-PBS με τους συναδέλφους μου για να βελτιώσουμε τις σχέσεις μας", "πρακτικές συμβουλές για την παροχή ανταμοιβής", "όλες οι πρακτικές που παρουσιάστηκαν στην κατάρτιση", "στρατηγικές για την καλύτερη διαχείριση της τάξης", "όλες οι πτυχές που δόθηκαν αντιστοιχούν στην εργασία μας", "μέθοδοι προώθησης θετικών συμπεριφορών", "δραστηριότητες για σεβασμό".

Οι συμμετέχουσες ρωτήθηκαν επίσης τι τους άρεσε περισσότερο στο μαθησιακό περιεχόμενο. Οι απαντήσεις τους υπογράμμισαν το εύχρηστο περιεχόμενο και το υλικό που δόθηκε ("τα πρακτικά παραδείγματα ήταν πολύ χρήσιμα", "η δομή"), ότι οι πρακτικές που παρουσιάστηκαν ήταν λεπτομερείς και καλά σχεδιασμένες ("τα παραδείγματα πρακτικών που δόθηκαν ήταν πολύ περιεκτικά και εύκολα εφαρμόσιμα"), ότι οι πρακτικές τους βοήθησαν στην καθημερινή τους πρακτική ("όσα αναφέρθηκαν στο μαθησιακό περιβάλλον μπορούν εύκολα να μεταφερθούν και να εφαρμοστούν στο μαθησιακό περιβάλλον"), και ότι η προσέγγιση ήταν σύμφωνη με το όραμά τους και τις κατευθυντήριες γραμμές του εθνικού προγράμματος σπουδών ("ο τρόπος προσέγγισης των παιδιών ήταν ο σωστός", "οι στόχοι και οι διαδικασίες που χρησιμοποιήθηκαν ήταν σύμφωνες με το πρόγραμμα σπουδών τους", "μου άρεσαν τα παραδείγματα για το πώς τα παιδιά θα δείξουν τα συναισθήματά τους"), το υλικό που δόθηκε ήταν εύκολα προσβάσιμο και συγχρονισμένο ("τα βίντεο που είδαμε", "τα παραδείγματα").

Στη συνέχεια, οι συμμετέχουσες ρωτήθηκαν: "Υπάρχει κάτι που πρέπει να συμπεριληφθεί στο μαθησιακό περιεχόμενο; Αν ναι, ποιο είναι αυτό;". Αυτή ήταν μια υποχρεωτική ερώτηση. Η πλειονότητα των συμμετεχόντων (όλοι οι εκπαιδευτές και τα μέλη των ομάδων ΠΕΦ) ανέφεραν ότι δεν υπάρχει κάτι που θα έπρεπε να συμπεριληφθεί στο μαθησιακό περιεχόμενο ("Νομίζω ότι είναι ήδη αρκετά περιεκτικό", "Όλα είναι όπως πρέπει να είναι", "Το μαθησιακό περιεχόμενο είναι σχετικά καλό", "Ήταν πλήρες, τόσο στη θεωρία όσο και στην πράξη"). Ωστόσο, υπήρξαν μερικά σχόλια σχετικά με περισσότερα πρακτικά παραδείγματα διαχείρισης μη επιθυμητών συμπεριφορών και προώθησης θετικής συμπεριφοράς για παιδιά με απαιτητικές μη επιθυμητές συμπεριφορές.

Οι συμμετέχουσες ρωτήθηκαν: "Πιστεύετε ότι πρέπει να παραλειφθούν κάποιες πτυχές του μαθησιακού περιεχομένου; Αν ναι, ποιες είναι αυτές;". Και πάλι, σχεδόν όλες οι συμμετέχουσες ανέφεραν ότι δεν

υπάρχει κάτι που πρέπει να εξαιρεθεί. Οι υπόλοιπες συμμετέχουσες σημείωσαν ότι "ορισμένα στοιχεία επαναλαμβάνονται και τα μέρη αυτά θα μπορούσαν να μειωθούν, ιδίως στη θεωρία", "το θεωρητικό μέρος θα μπορούσε να μειωθεί και να προστεθούν περισσότερες πρακτικές δραστηριότητες".

### Δραστηριότητες μάθησης

Οι συμμετέχουσες ανέφεραν θετικές εμπειρίες από τις δραστηριότητες. Ένα σημαντικό ποσοστό των συμμετεχόντων εκπαιδευτών συμφώνησαν ότι ήταν σε θέση να ολοκληρώσουν τις δραστηριότητες στο πλαίσιο των ενοτήτων (54,8% των εκπαιδευτών συμφώνησαν, 22,6% συμφώνησαν απόλυτα). Ομοίως, η πλειοψηφία των μελών της ομάδας ΠΕΦ συμφώνησε ότι ήταν σε θέση να ολοκληρώσουν τις δραστηριότητες στο πλαίσιο των ενοτήτων (61,3% των μελών της ομάδας ΠΕΦ συμφώνησαν, 22,6% συμφώνησαν απόλυτα).

### Πρόσθετα υλικά

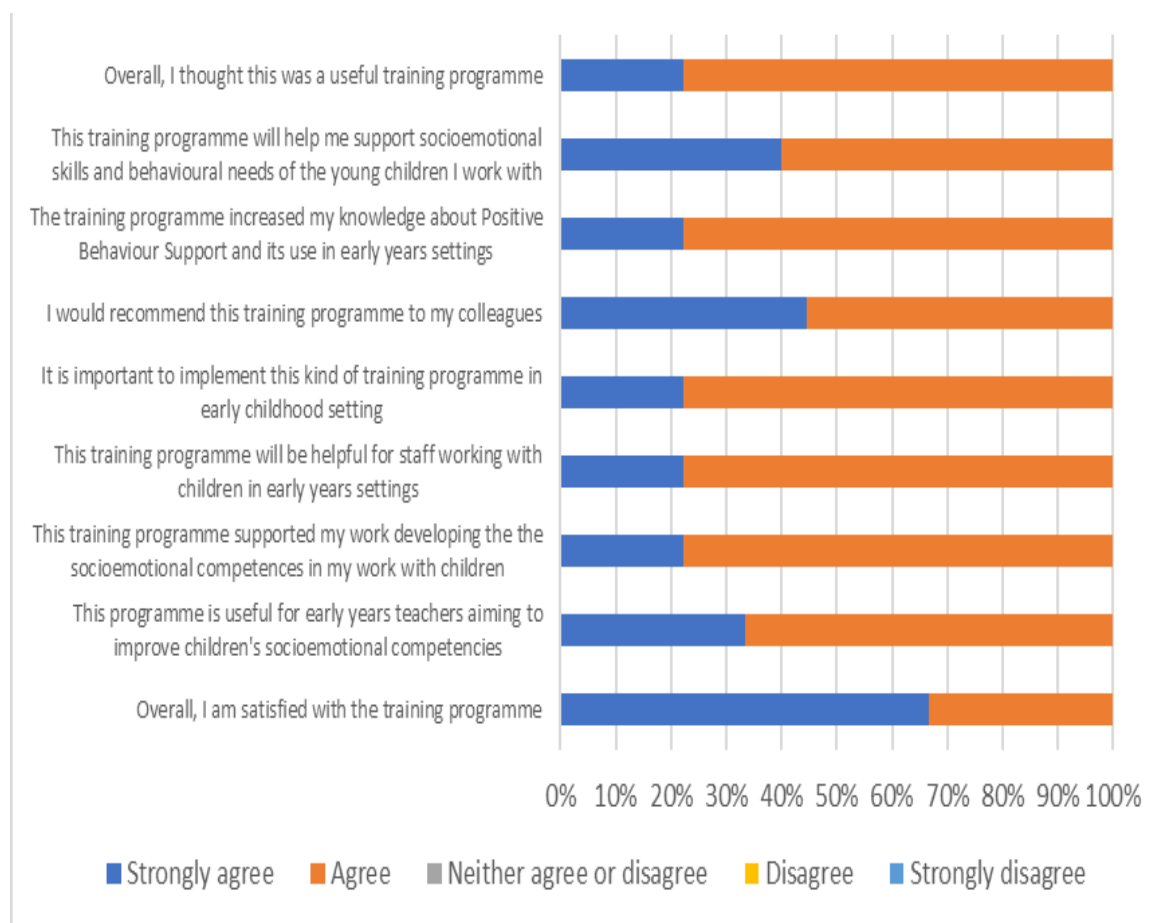
Όλοι οι εκπαιδευτές θεώρησαν ότι το υλικό και οι πηγές των μαθησιακών ενοτήτων ήταν συναφή με το πρόγραμμα κατάρτισης (67,7% των εκπαιδευτών συμφώνησαν, 32,3% συμφώνησαν απόλυτα) και ανέφεραν ότι τους άρεσε να τα εξερευνούν (54,8% των εκπαιδευτών συμφώνησαν, 19,4% συμφώνησαν απόλυτα και 25,8% ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν). Από την πλευρά των εκπαιδευτικών, το 69,2% των εκπαιδευτικών συμφώνησε ότι τα υλικά και οι πηγές ήταν σχετικά με το πρόγραμμα κατάρτισης και το 30,8% συμφώνησε απόλυτα και ανέφεραν επίσης ότι τους άρεσε να τα εξερευνούν (52,2% των εκπαιδευτικών συμφώνησαν, 28,6% συμφώνησαν απόλυτα και 19,2% ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν).

### Αξιολόγηση του προγράμματος κατάρτισης από τους εκπαιδευτές

Οι εκπαιδευτές αξιολόγησαν θετικά το πρόγραμμα (βλ. Σχήμα 20), αναφέροντας ότι βρήκαν το πρόγραμμα χρήσιμο (77,8% συμφώνησε, 22,2% συμφώνησε απόλυτα), ότι αύξησε τις γνώσεις τους σχετικά με τη σημασία της Προώθησης της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης των παιδιών (44,4% συμφώνησε, 66,6% συμφώνησε απόλυτα), ότι αύξησε τις γνώσεις τους για την ΠΘΣ (22,2% συμφώνησε απόλυτα, 77,8% συμφώνησε) και ότι θα τους βοηθήσει να υποστηρίξουν τις κοινωνικοσυναισθηματικές δεξιότητες και τις συμπεριφορικές ανάγκες των παιδιών στην εργασία τους (55,5% συμφώνησε απόλυτα, 44,5% συμφώνησε). Οι περισσότεροι εκπαιδευτές δήλωσαν ότι θα συνιστούσαν αυτό το είδος εκπαιδευτικού προγράμματος στους συναδέλφους τους (44,5% συμφώνησε απόλυτα, 55,5% συμφώνησε).

Οι περισσότεροι εκπαιδευτές πίστευαν ότι είναι σημαντικό να εφαρμοστεί αυτό το είδος εκπαιδευτικού προγράμματος σε χώρους προσχολικής ηλικίας (22,2% συμφώνησε απόλυτα και 77,8% συμφώνησε) και πίστευαν ότι αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα είναι χρήσιμο για το προσωπικό που εργάζεται με παιδιά σε χώρους προσχολικής ηλικίας (22,2% συμφώνησε απόλυτα και 77,8% συμφώνησε). Οι εκπαιδευτές απάντησαν θετικά όταν ρωτήθηκαν αν το πρόγραμμα υποστήριξε το έργο τους στην ανάπτυξη των κοινωνικοσυναισθηματικών ικανοτήτων των παιδιών (22,2% συμφώνησε απόλυτα, 77,8% συμφώνησε). Οι εκπαιδευτές, επίσης, πίστευαν ότι το πρόγραμμα αυτό είναι χρήσιμο για τους εκπαιδευτικούς της προσχολικής ηλικίας που στοχεύουν στη βελτίωση των κοινωνικοσυναισθηματικών ικανοτήτων των παιδιών (33,3% συμφώνησαν απόλυτα και 66,7% συμφώνησαν). Στη δήλωση "Συνολικά, είμαι ικανοποιημένος από το πρόγραμμα κατάρτισης", οι περισσότεροι συμμετέχουσες απάντησαν "συμφωνώ" (33,3%) και "συμφωνώ απόλυτα" (66,7%).

**Εικόνα 20.** Αξιολόγηση του προγράμματος κατάρτισης από τους εκπαιδευτές



Κατά τη διάρκεια του προγράμματος κατάρτισης, οι εκπαιδευτές ρωτήθηκαν αν υπήρχαν τομείς για βελτίωση. Παρείχαν ανατροφοδότηση, προτείνοντας την ανάγκη για μεγαλύτερη διάρκεια για τη διοργάνωση πρόσθετων εκπαιδευτικών συναντήσεων για τις ομάδες ΠΕΦ, περισσότερο χρόνο για την εφαρμογή εργαλείων αξιολόγησης για την παρακολούθηση και αξιολόγηση ορισμένων πρακτικών, περισσότερες πρακτικές δραστηριότητες για την εμπλοκή των παιδιών και περισσότερα παραδείγματα για τα νήπια. Επιπλέον, μια συμμετέχουσα πρότεινε να συμπεριληφθούν βίντεο που παρουσιάζουν εφαρμογές από άλλες χώρες. Στη συνέχεια, οι εκπαιδευτές ρωτήθηκαν αν σκοπεύουν να εφαρμόσουν την ΠΘΣ στην επαγγελματική τους πρακτική κατά το τρέχον σχολικό έτος. Όλοι οι εκπαιδευτές απάντησαν "ναι".

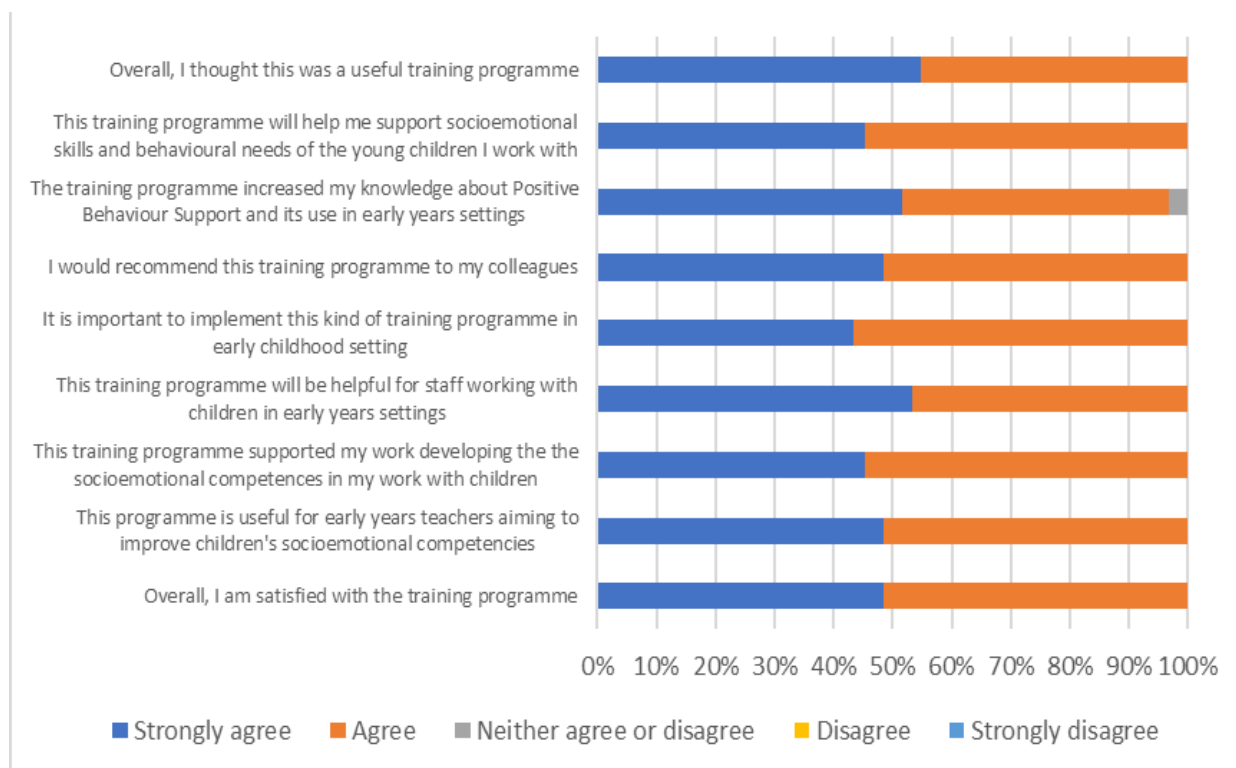
### Αξιολόγηση του προγράμματος κατάρτισης από τις ομάδες ΠΕΦ

Οι ομάδες ΠΕΦ αξιολόγησαν θετικά το πρόγραμμα (βλ. Σχήμα 21), αναφέροντας ότι βρήκαν το πρόγραμμα χρήσιμο (54,8% συμφώνησε, 45,2% συμφώνησε απόλυτα), ότι αύξησε τις γνώσεις τους σχετικά με τη σημασία της Προώθησης της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης των παιδιών (51,6% συμφώνησε, 48,4% συμφώνησαν απόλυτα), ότι αύξησε τις γνώσεις τους για την ΠΘΣ (51,6% συμφώνησαν απόλυτα, 45,2% συμφώνησαν, 3,25 ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν) και ότι θα τους βοηθήσει να υποστηρίξουν τις κοινωνικοσυναισθηματικές δεξιότητες και τις συμπεριφορικές ανάγκες των παιδιών στην εργασία τους με τα οποία εργάζονται (45,2% συμφώνησαν απόλυτα, 54,8% συμφώνησαν). Οι περισσότερες εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι θα συνιστούσαν αυτού του είδους το πρόγραμμα κατάρτισης στους συναδέλφους τους (48,4% συμφώνησε απόλυτα, 51,6% συμφώνησε).

Οι περισσότερες εκπαιδευτικοί πίστευαν ότι είναι σημαντικό να εφαρμοστεί αυτού του είδους το πρόγραμμα σε χώρους ΠΕΦ (41,9% συμφώνησαν απόλυτα και 54,8% συμφώνησαν) και ότι το πρόγραμμα αυτό θα είναι χρήσιμο για το προσωπικό που εργάζεται με παιδιά σε χώρους προσχολικής ηλικίας (51,6% συμφώνησαν απόλυτα και 45,4% συμφώνησαν). Οι εκπαιδευτικοί απάντησαν θετικά όταν ρωτήθηκαν αν το πρόγραμμα υποστηρίζει το έργο τους στην ανάπτυξη των κοινωνικοσυναισθηματικών ικανοτήτων των παιδιών (45,2% συμφώνησε απόλυτα και 54,8% συμφώνησε). Οι εκπαιδευτικοί, επίσης, πίστευαν ότι το πρόγραμμα αυτό είναι χρήσιμο για τους εκπαιδευτικούς προσχολικής ηλικίας που στοχεύουν στη βελτίωση των κοινωνικοσυναισθηματικών ικανοτήτων των παιδιών (48,4% συμφώνησε απόλυτα και 51,6% συμφώνησε). Στη δήλωση "Συνολικά, είμαι ικανοποιημένος από το πρόγραμμα κατάρτισης", οι περισσότερες συμμετέχουσες απάντησαν "συμφωνώ" (51,6%) και "συμφωνώ απόλυτα" (48,4%).



**Εικόνα 21.** Αξιολόγηση του προγράμματος κατάρτισης από τις ομάδες ΠΕΦ



Ομοίως με τους εκπαιδευτές, οι ομάδες ΠΕΦ παρείχαν επίσης παραδείγματα των πραγμάτων που τους άρεσαν στο πρόγραμμα κατάρτισης, όπως: "οι πρακτικές", "η ανάλυση των σταδίων της κοινωνικοσυναισθηματικής ενδυνάμωσης των νηπίων", "το γεγονός ότι μέσω του προγράμματος θέσαμε έναν κοινό στόχο, μια κοινή φιλοσοφία για την επίλυση προβληματικών συμπεριφορών στο σχολείο μας", "τα πάντα σχετικά με αυτό το πρόγραμμα", "ο στόχος του προγράμματος", "η θετική στάση και προσέγγιση που δημιουργούμε στα παιδιά", "τα παραδείγματα και οι παρουσιάσεις που δόθηκαν", "ο τρόπος που προσεγγίζουμε τα παιδιά", "τα παραδείγματα που δόθηκαν", "ότι απέκτησα γνώσεις σχετικές με την Προώθηση της θετικής συμπεριφοράς", "οι γνώσεις που αποκτήθηκαν, η προσέγγιση", "ήταν όλα χρήσιμα και κατανοητά", "το εποπτικό υλικό", "Ότι κάθε σχολική μονάδα θα έχει το δικό της σχολικό βοηθό", "Η λεπτομερής επεξήγηση της μαθησιακής διαδικασίας/σταδίων και η συνεργασία με τον εκπαιδευτή που θα ακολουθήσει", "Μου άρεσε ότι έχει να κάνει με την κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού", "Μου άρεσε η αλληλεπίδραση που είχαν οι εκπαιδευτές μαζί μας κατά τη διάρκεια του προγράμματος", "Μου άρεσε περισσότερο ότι μέσα από πολλές δραστηριότητες μπορούμε να βοηθήσουμε τα παιδιά να εξωτερικεύσουν τα συναισθήματά τους και ταυτόχρονα να τα ελέγξουν",

"ο πλούτος των πληροφοριών", "το επιστημονικό πλαίσιο των όσων παρουσιάστηκαν", "Μου άρεσε η αλληλεπίδραση μεταξύ των ανθρώπων", "Το θεωρητικό υπόβαθρο που στη συνέχεια υποστήριξε τις δράσεις στην πράξη. Η καθοδήγηση από τον επόπτη ήταν σημαντική", "Οι ιδέες και οι ευκαιρίες που μας δόθηκαν για να τις υλοποιήσουμε". Οι εκπαιδευτές ρωτήθηκαν επίσης αν υπήρχε κάτι που θα μπορούσε να βελτιωθεί σχετικά με το πρόγραμμα κατάρτισης και υπέβαλαν προτάσεις σχετικά με το περιεχόμενο και την παράδοση ("Παροχή πρακτικών παραδειγμάτων και λύσεων", "Κάποια γλώσσα ήταν δύσκολο να κατανοηθεί", "Περισσότερες διαδραστικές δραστηριότητες και ίσως κάτι για αυτοαναστοχασμό") και τη συνάφεια και την καταλληλότητα του περιεχομένου ("ορισμένα βίντεο είναι μόνο στα αγγλικά"). Στη συνέχεια, οι εκπαιδευτές ρωτήθηκαν αν σκοπεύουν να εφαρμόσουν την ΠΘΣ στην επαγγελματική τους πρακτική κατά το τρέχον σχολικό έτος. 14 εκπαιδευτές απάντησαν "ναι" και οι υπόλοιποι 4 εκπαιδευτές δήλωσαν ότι έχουν ήδη αρχίσει να εφαρμόζουν την ΠΘΣ στην εργασία τους και ότι έχουν ήδη εφαρμόσει τις περισσότερες από τις πτυχές της ΠΘΣ που αναφέρθηκαν στις εκπαιδεύσεις .

#### Αξιολόγηση της κατάρτισης από τους εκπαιδευτές Συντονιστές/ διοργανωτές κατάρτισης

Οι εκπαιδευτές πίστευαν ότι η κατάρτιση ήταν καλά οργανωμένη (68% συμφώνησε, 32% συμφώνησε απόλυτα) και ότι οι εξειδικευμένοι εκπαιδευτές του προγράμματος κατάρτισης εξηγούσαν τα πάντα με σαφήνεια (77% συμφώνησε απόλυτα, 23% συμφώνησε). Όλοι οι εκπαιδευτές δήλωσαν ότι οι εξειδικευμένοι εκπαιδευτές ήταν εξυπηρετικοί στην απάντηση των ερωτήσεών τους (89% συμφώνησαν απόλυτα και 11% συμφώνησαν). Οι εκπαιδευτές δήλωσαν ότι θα ήταν ευτυχείς να επικοινωνήσουν ξανά με τους εξειδικευμένους εκπαιδευτές τους εάν είχαν περαιτέρω απορίες μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης (74% συμφώνησε απόλυτα και 26% συμφώνησε).

#### Αξιολόγηση των ομάδων ΠΕΦ για τους συντονιστές κατάρτισης/ διοργανωτές κατάρτισης

Η πλειοψηφία των μελών της ομάδας ΠΕΦ δήλωσε ότι η κατάρτιση ήταν καλά οργανωμένη (51,6% συμφώνησε, 45,2% συμφώνησε απόλυτα) και ότι οι εκπαιδευτές τους εξήγησαν τα πάντα με σαφήνεια (48,4% συμφώνησε, 51,6% συμφώνησε απόλυτα). Οι συμμετέχουσες ανέφεραν επίσης ότι οι εκπαιδευτές από το περιβάλλον τους ήταν χρήσιμοι στην απάντηση των ερωτήσεών τους (61,3% συμφώνησε απόλυτα, 38,7% συμφώνησε).

## 4. ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 3: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

### ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Και πάλι, παρά τις προσπάθειες των εξειδικευμένων εκπαιδευτών και της ερευνητικής ομάδας να ενθαρρύνουν όλες τις ομάδες εκπαιδευτικών να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο 3 εντός του καθορισμένου χρονικού πλαισίου, 10 συμμετέχουσες των ομάδων ΠΕΦ δεν συμμορφώθηκαν. Ως εκ τούτου, τα ευρήματα του έργου που παρουσιάζονται παρακάτω βασίζονται στις απαντήσεις που ελήφθησαν από 18 εκπαιδευτές και 19 μέλη των ομάδων ΠΕΦ.

#### Αντιλήψεις των εκπαιδευτών για το πρόγραμμα κατάρτισης

Η πλειονότητα των εκπαιδευτών ανέφερε ότι χάρηκε που συμμετείχε στο πρόγραμμα (88,9% συμφώνησε και 11,1% συμφώνησε απόλυτα) και συμφώνησε ότι το πρόγραμμα κατάρτισης αύξησε τις γνώσεις τους σχετικά με τη σημασία της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης των παιδιών (88,9% συμφώνησε απόλυτα και 11,1% συμφώνησε), τις γνώσεις τους σχετικά με την ΠΘΣ και τη χρήση του σε προσχολικά περιβάλλοντα (94,5% συμφώνησε απόλυτα) και τις ικανότητές τους στην αντιμετώπιση μη επιθυμητών συμπεριφορών και την Προώθηση της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης στην τάξη (94,5% συμφώνησε απόλυτα). Οι εκπαιδευτές συμφώνησαν επίσης ότι το πρόγραμμα κατάρτισης τους ενθάρρυνε να μάθουν περισσότερα για την κοινωνικοσυναισθηματική μάθηση, τις μη επιθυμητές συμπεριφορές και τη θετική πειθαρχία (88,9% συμφώνησε απόλυτα). Όλοι οι εκπαιδευτές δήλωσαν ότι συζήτησαν το πρόγραμμα κατάρτισης με τους συναδέλφους τους και συνέστησαν το πρόγραμμα στους συναδέλφους τους.

#### Αντιλήψεις των ομάδων ΠΕΦ για το πρόγραμμα κατάρτισης

Παρόμοιες απαντήσεις δόθηκαν και από τις ομάδες ΠΕΦ. Η πλειονότητα των εκπαιδευτικών ανέφερε ότι χάρηκε που συμμετείχε στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (68,4% συμφώνησε απόλυτα και 31,6% συμφώνησε) και συμφώνησε ότι το πρόγραμμα αύξησε τις γνώσεις τους σχετικά με τη σημασία της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης των παιδιών (42,1% συμφώνησε και 57,9% συμφώνησε απόλυτα), τις γνώσεις τους για την ΠΘΣ και τη χρήση της σε προσχολικά περιβάλλοντα (52,6% συμφώνησε απόλυτα και 47,4% συμφώνησε) και τις ικανότητές τους στην αντιμετώπιση μη επιθυμητών συμπεριφορών και την Προώθηση της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης στην τάξη (63,2% συμφώνησε και 36,8% συμφώνησε απόλυτα). Οι εκπαιδευτικοί συμφώνησαν επίσης ότι το πρόγραμμα

τους ενθάρρυνε να μάθουν περισσότερα για την κοινωνικοσυναισθηματική μάθηση και τις μη επιθυμητές συμπεριφορές (42,1% συμφώνησε και 57,9% συμφώνησε απόλυτα). Όπως αναμενόταν, όλοι οι εκπαιδευτές δήλωσαν ότι συζήτησαν το πρόγραμμα κατάρτισης με τους συναδέλφους τους (94,7% ναι, 5,3% όχι) και συνέστησαν το πρόγραμμα στους συναδέλφους τους (78,9% ναι, 21,1% όχι).

### Εφαρμογή της ΠΘΣ από τους εκπαιδευτές στην προσχολική τάξη

Όλοι οι εκπαιδευτές δήλωσαν ότι έχουν εφαρμόσει πτυχές της ΠΘΣ στην τάξη τους μετά τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα κατάρτισης. Όταν ρωτήθηκαν για τη χρήση της ΠΘΣ στην επαγγελματική τους πρακτική, έντεκα εκπαιδευτές δήλωσαν ότι εφαρμόζουν όλες τις πτυχές του προγράμματος. Τρεις εκπαιδευτές ανέφεραν ότι επικεντρώνονται σε πτυχές που σχετίζονται με τη διαχείριση της τάξης κατά τη διάρκεια της καθημερινής ρουτίνας. Πέντε εκπαιδευτές αναφέρθηκαν σε στρατηγικές για την κοινωνικοσυναισθηματική μάθηση, όπως η προώθηση της συνεργασίας, της ευγένειας και των θετικών συμπεριφορών, καθώς και η διδασκαλία της αυτογνωσίας, του αυτοελέγχου και της αναγνώρισης των συναισθημάτων.

Η πλειονότητα των εκπαιδευτών (70%) ανέφερε ότι αντιμετώπιζε εμπόδια στη χρήση της ΠΘΣ στην επαγγελματική τους πρακτική, ενώ το υπόλοιπο 30% δεν αντιμετώπιζε τέτοια εμπόδια. Όταν ρωτήθηκαν σχετικά με αυτά τα εμπόδια, επτά συμμετέχουσες ανέφεραν ζητήματα που σχετίζονται με το χρόνο ("ανεπαρκής χρόνος για την παρουσίαση του προσωπικού", "χρονικοί περιορισμοί", "χρονικοί περιορισμοί", "κυρίως έλλειψη χρόνου", "περιορισμένος χρόνος για την εφαρμογή πτυχών του προγράμματος, όπως τα εργαλεία αξιολόγησης", "έλλειψη χρόνου", "χρονικοί περιορισμοί") και μια συμμετέχουσα ανέφερε περιορισμούς προσωπικού.

Όλοι οι εκπαιδευτές δήλωσαν ότι συνάντησαν χρήσιμους διευκολυντές και πηγές για την εφαρμογή της ΠΘΣ, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με συναδέλφους και γονείς και των παρεχόμενων πηγών ("συνεργασία με συναδέλφους και χρήση της διαδικτυακής πλατφόρμας", "βιβλία, πόροι και το υλικό του προγράμματος κατάρτισης"). Τέλος, όπως αναμενόταν από το ρόλο τους σε αυτή τη δραστηριότητα του έργου, όλοι οι εκπαιδευτές ανέφεραν ότι μετά τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα κατάρτισης ενθάρρυναν ή εκπαιδύσαν τους συναδέλφους τους να χρησιμοποιούν την ΠΘΣ.

### Η εφαρμογή της ΠΘΣ από τις ομάδες ECEC στην τάξη προσχολικής ηλικίας

Και πάλι, όλα τα μέλη των ομάδων ΠΕΦ δήλωσαν ότι έχουν εφαρμόσει πτυχές της ΠΘΣ στην τάξη τους μετά τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα κατάρτισης. Όταν ρωτήθηκαν ποιες πτυχές της ΠΘΣ υιοθέτησαν στην επαγγελματική τους πρακτική, οι συμμετέχουσες έδωσαν απαντήσεις όπως οι εξής: "Επιβράβευση", "Πρακτικές σεβασμού, υπομονής και ασφάλειας", "Δραστηριότητες αγάπης, σεβασμού και συνεργασίας", "Φροντιστήριο", "Σε όλους κυρίως άρεσε και εφάρμοσα την ιδέα των κουπονιών", "Να αιτιολογώ όταν λέω "μπράβο"", "Κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη, οικοδόμηση σχέσεων και συνεργασία με τους άλλους", "Σεβασμός, υπομονή, ασφάλεια", "Συνεργασία, σεβασμός, ευγνωμοσύνη".

Το 73,7% των μελών του ΠΕΦ ανέφεραν ότι αντιμετώπισαν εμπόδια στην εφαρμογή, ενώ το 26,3% ανέφερε ότι δεν αντιμετώπισαν. Ομοίως, με τους εκπαιδευτές τους, όλα τα μέλη των ομάδων ΠΕΦ ανέφεραν ότι τα εμπόδια αφορούσαν χρονικούς περιορισμούς και περιορισμούς προσωπικού. Ένας συμμετέχων σημείωσε ότι "ήταν δύσκολο να προσαρμοστούν όλες οι πτυχές της προσέγγισης PW-PBS στα νήπια".

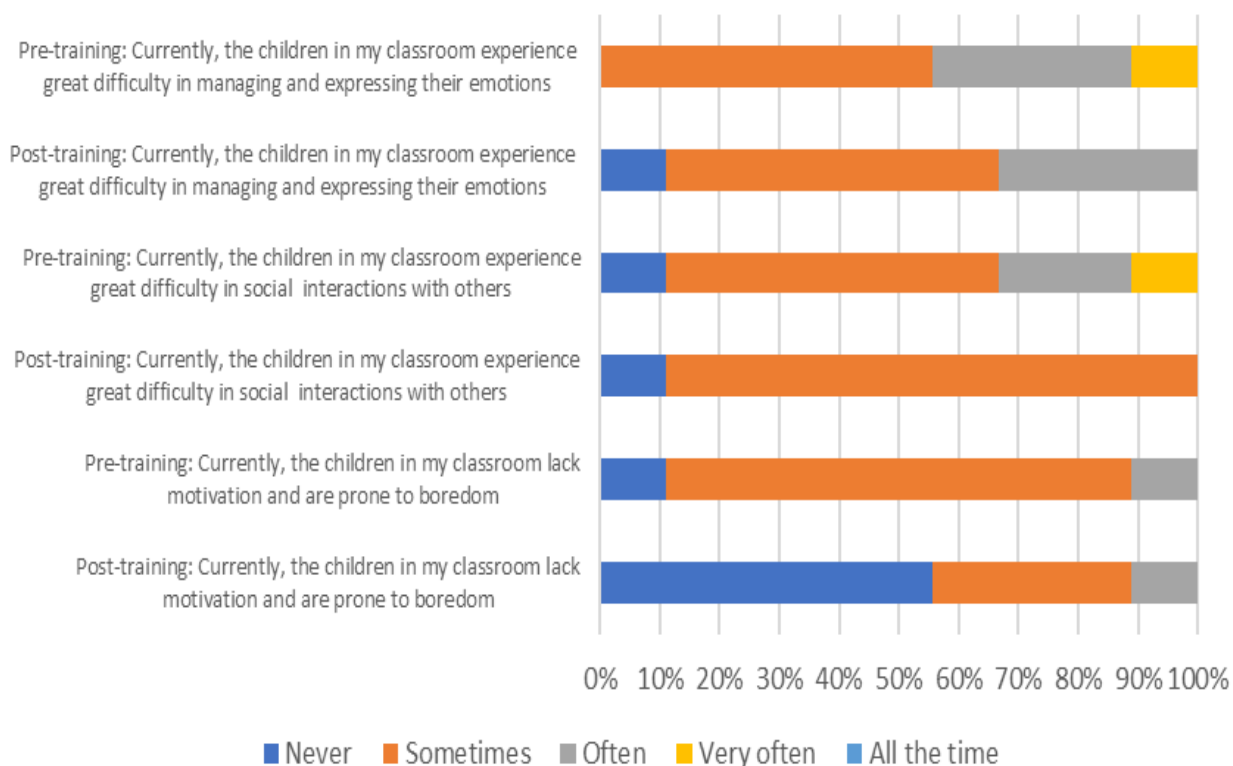
Όλα τα μέλη της ομάδας ΠΕΦ δήλωσαν ότι συνάντησαν βοηθήματα και εργαλεία που βοήθησαν στην εφαρμογή της ΠΘΣ, όπως: "συζητήσεις με τους συναδέλφους", "το υποστηρικτικό υλικό του προγράμματος (διαδικτυακές ενότητες)", "η διαδικτυακή πλατφόρμα", "η εξερεύνηση διαδικτυακών πηγών", "η συνεργασία με τους συναδέλφους και τους γονείς", "η ενεργός συμμετοχή των γονέων", "η βοήθεια από τους εκπαιδευτές", "οι τακτικές συνεδρίες με τους εκπαιδευτές" και "οι προτεινόμενες δραστηριότητες". Τέλος, το 78,9% των συμμετεχουσών δήλωσε ότι από τότε που συμμετείχε στο πρόγραμμα κατάρτισης, ενθάρρυνε ή εκπαίδευσε τους συναδέλφους του να χρησιμοποιούν την ΠΘΣ.

### Η αντιλαμβανόμενη από τους εκπαιδευτές κατάσταση των συμπεριφορικών και κοινωνικοσυναισθηματικών δυσκολιών των παιδιών μετά την κατάρτιση

Μετά την κατάρτιση, οι περισσότεροι εκπαιδευτές ανέφεραν ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας αντιμετωπίζουν "μερικές φορές" (61,1%) μεγάλη δυσκολία στη διαχείριση και έκφραση των συναισθημάτων τους και το 38,9% απάντησε "συχνά". Επιπλέον, οι εκπαιδευτές ανέφεραν ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας "μερικές φορές" (44%) αντιμετωπίζουν προκλήσεις στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους άλλους, ενώ το 28% απάντησε "ποτέ" και το 28% απάντησε "συχνά". Στην ερώτηση αν τα παιδιά στην τάξη τους είναι επιρρεπή στην πλήξη, το 66,7% των εκπαιδευτών απάντησε "ποτέ" και το 33,3% απάντησε "μερικές φορές". Μια σύγκριση της αντιλαμβανόμενης κατάστασης των

εκπαιδευτών σχετικά με τις συμπεριφορικές και κοινωνικοσυναισθηματικές δυσκολίες των παιδιών πριν και μετά την εκπαίδευση μπορεί να βρεθεί στο Σχήμα 22 παρακάτω.

**Εικόνα 22.** Σύγκριση της αντιλαμβανόμενης από τους εκπαιδευτές κατάστασης των συμπεριφορικών και κοινωνικοσυναισθηματικών δυσκολιών των παιδιών πριν και μετά την κατάρτιση

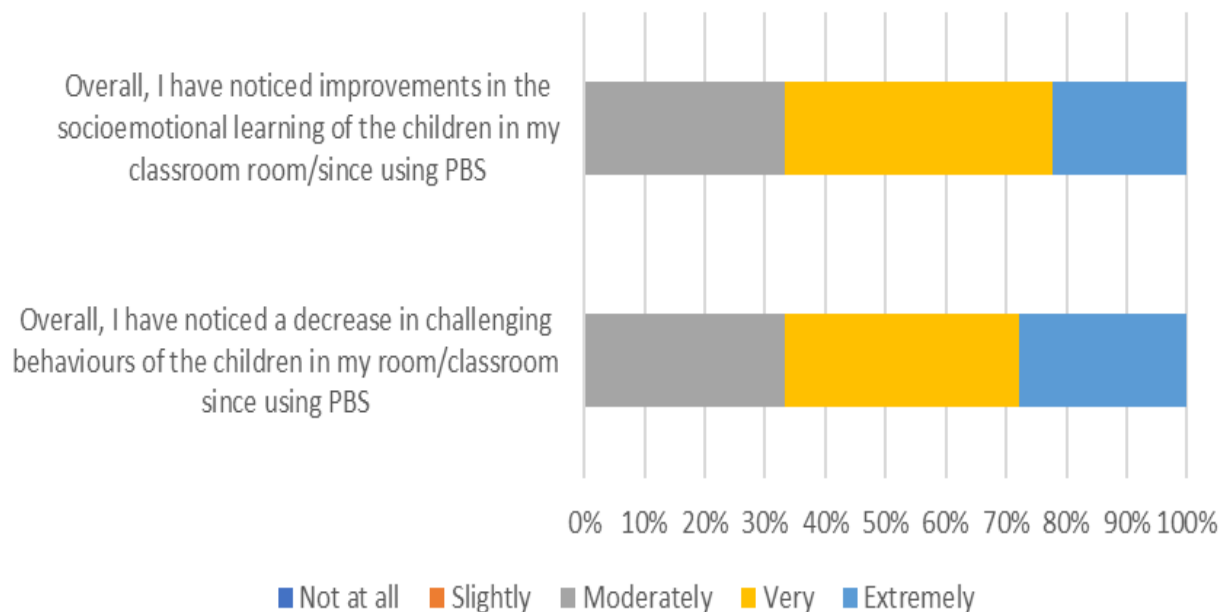


Όσον αφορά τη συνολική συμπεριφορά, το 44,5% των εκπαιδευτών θεωρούν ότι τα παιδιά στις τάξεις τους "συμπεριφέρονται κακώς περιστασιακά", ενώ το 31,5% ανέφερε ότι τα παιδιά "συμπεριφέρονται καλά" και το 24% απάντησε ότι "συμπεριφέρονται συχνά". Κατά την αξιολόγηση των κοινωνικοσυναισθηματικών ικανοτήτων των παιδιών, το 76% των εκπαιδευτών τις θεώρησε "καλά ανεπτυγμένες", ενώ το 24% τις θεώρησε μέτρια ανεπτυγμένες.

Οι εκπαιδευτές ρωτήθηκαν αν παρατήρησαν βελτιώσεις στην κοινωνικοσυναισθηματική μάθηση των παιδιών στην τάξη τους μετά τη χρήση της ΠΘΣ, με το 44,5% των εκπαιδευτών να απαντά "πολύ", το 33,3% "μέτρια" και το 22,2% "εξαιρετικά". Οι συμμετέχουσες ρωτήθηκαν επίσης αν παρατήρησαν μείωση των μη επιθυμητών συμπεριφορών των παιδιών στην τάξη τους από τότε που χρησιμοποίησαν

την ΠΘΣ, με το 33,3% να απαντά "μέτρια", το 38,9% να απαντά "πολύ" και το 27,8% να απαντά "εξαιρετικά" (βλ. Σχήμα 23).

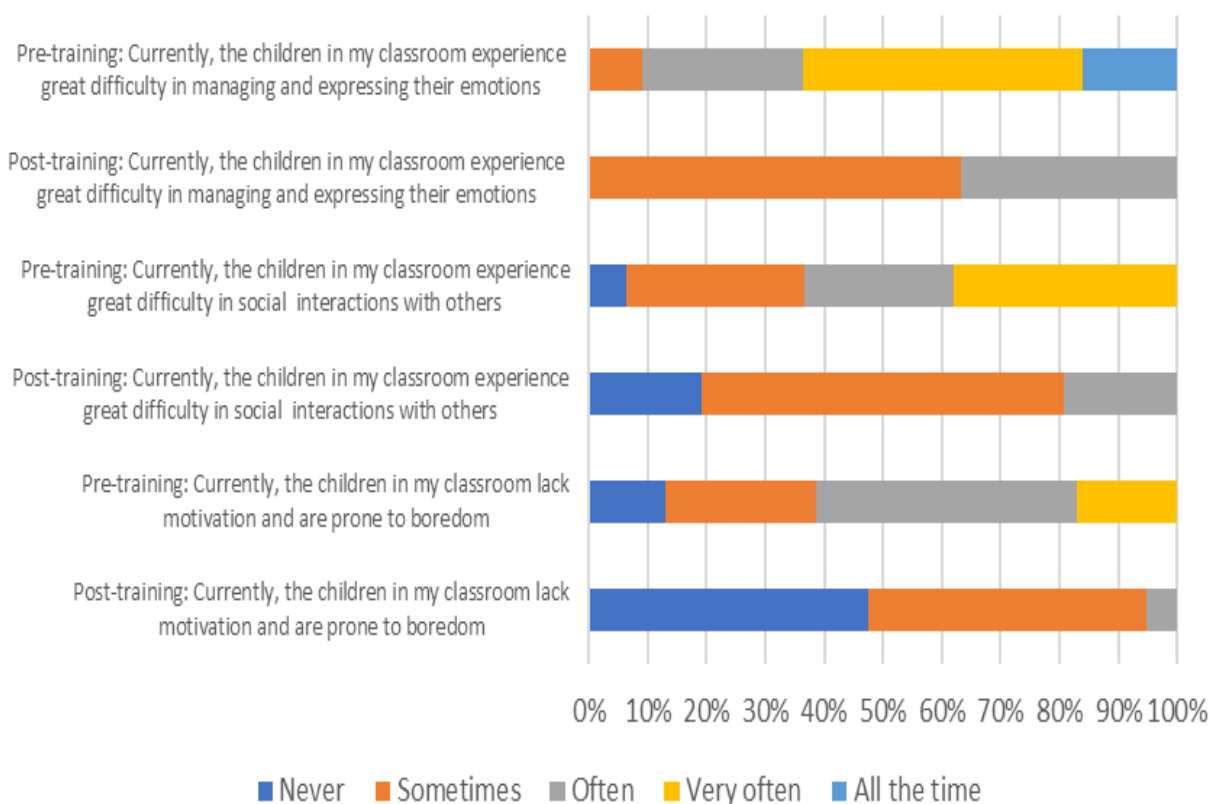
**Εικόνα 23.** Αντιλαμβανόμενες αλλαγές των εκπαιδευτών στην κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση των παιδιών και στις προκλητικές συμπεριφορές μετά την εκπαίδευση



Η αντιλαμβανόμενη από τις ομάδες ΠΕΦ κατάσταση των συμπεριφορικών και κοινωνικοσυναισθηματικών δυσκολιών των παιδιών μετά την κατάρτιση

Η πλειοψηφία των μελών της ομάδας ΠΕΦ αναφέρει ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας αντιμετωπίζουν "μερικές φορές" (63,2%) και "συχνά" (36,8%) μεγάλη δυσκολία στη διαχείριση και έκφραση των συναισθημάτων τους. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (67,9%) απάντησε ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας αντιμετωπίζουν "μερικές φορές" προκλήσεις στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους άλλους, ενώ το 21,1% απάντησε "ποτέ" και το 21,1% απάντησε "συχνά". Στην ερώτηση αν τα παιδιά στην τάξη τους είναι επιρρεπή στην πλήξη, το 47,46% απάντησε "ποτέ", το 47,4% απάντησε "μερικές φορές" και το 5,3% απάντησε "πολύ συχνά". Μια σύγκριση της αντιλαμβανόμενης κατάστασης των μελών της ομάδας ΠΕΦ σχετικά με τις συμπεριφορικές και κοινωνικοσυναισθηματικές δυσκολίες των παιδιών πριν και μετά την κατάρτιση μπορεί να βρεθεί στο Σχήμα 24 παρακάτω.

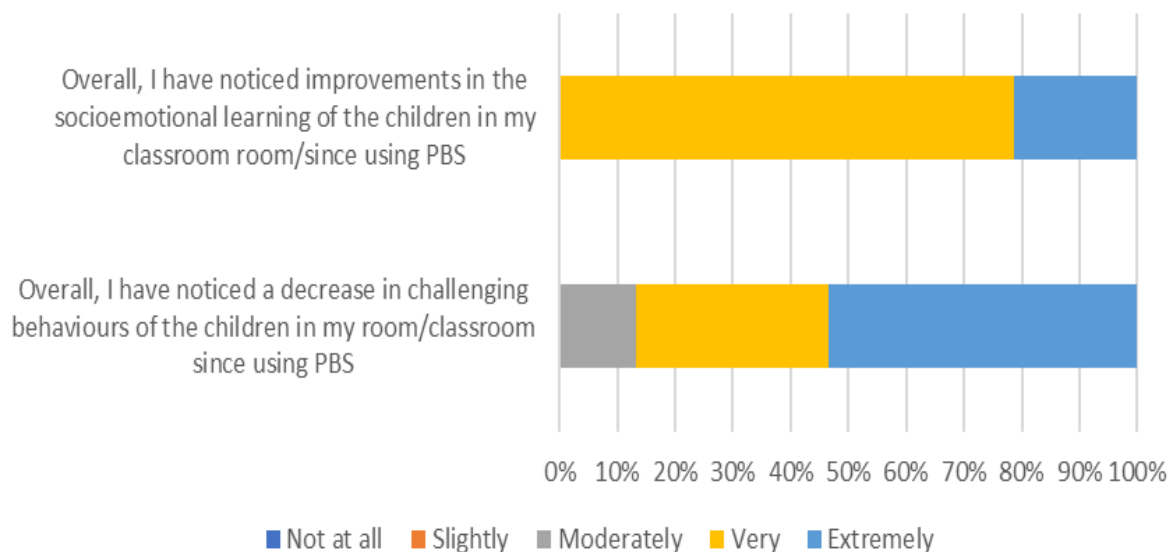
**Εικόνα 24.** Σύγκριση της αντιλαμβανόμενης από την ομάδα ΠΕΦ κατάστασης των συμπεριφορικών και κοινωνικοσυναισθηματικών δυσκολιών των παιδιών πριν και μετά την κατάρτιση



Όσον αφορά τη συνολική συμπεριφορά, το 47,4% των συμμετεχόντων θεώρησε ότι τα παιδιά στις τάξεις τους "συμπεριφέρονται καλά", ενώ το 26,3% ανέφερε ότι τα παιδιά "συμπεριφέρονται πολύ καλά". Το 26,3% απάντησε ότι "συμπεριφέρονται κακώς περιστασιακά". Κατά την αξιολόγηση των κοινωνικοσυναισθηματικών ικανοτήτων των παιδιών, το 68,4% των συμμετεχόντων τις θεώρησε "καλά ανεπτυγμένες", ενώ το 21,1% τις θεώρησε "πολύ καλά ανεπτυγμένες". Όσον αφορά την παρατήρηση βελτιώσεων στην κοινωνικοσυναισθηματική μάθηση των παιδιών στην τάξη τους μετά την εφαρμογή της ΠΘΣ, το 57,9% των συμμετεχόντων απάντησε "πολύ" και το 15,8% απάντησε "εξαιρετικά". Οι συμμετέχουσες ρωτήθηκαν επίσης αν παρατήρησαν μείωση των μη επιθυμητών συμπεριφορών των παιδιών στην τάξη τους μετά την εφαρμογή της ΠΘΣ, με το 42,1% να απαντά "εξαιρετικά", το 26,3% "πολύ" και το 10,5% "μέτρια" (βλ. Σχήμα 25).



**Εικόνα 25.** Οι αντιλαμβανόμενες αλλαγές της ομάδας ΠΕΦ στην κοινωνικοσυναισθηματική μάθηση και τις προκλητικές συμπεριφορές των παιδιών μετά την κατάρτιση



## 5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ

### ΚΥΠΡΟ

Η μελέτη αξιολόγησης των επιπτώσεων που διεξήχθη στην Κύπρο αποκάλυψε ότι η κατάρτιση είχε θετική επίδραση στην επαγγελματική ανάπτυξη των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας, ιδίως όσον αφορά τη χρήση της προσέγγισης PW-PBS. Οι αξιολογήσεις από τους επαγγελματίες της ΠΕΦ υπογράμμισαν περαιτέρω την επιτυχία του προγράμματος κατάρτισης στην επίτευξη των στόχων του και τη δυνατότητά του να επιφέρει ουσιαστικές και μακροχρόνιες βελτιώσεις στην εργασία τους με τα παιδιά.

Τόσο οι εκπαιδευτές όσο και οι ομάδες ΠΕΦ αποκόμισαν σημαντικά οφέλη από την κατάρτιση, καθώς ενίσχυσε αποτελεσματικά τις γνώσεις, τις δεξιότητες και την αυτοπεποίθησή τους όσον αφορά την προώθηση της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης και την εφαρμογή στρατηγικών Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς σε προσχολικές δομές. Παρόλο που οι βελτιώσεις στις κοινωνικοσυναισθηματικές και συμπεριφορικές ανάγκες των παιδιών δεν ήταν ομοιόμορφες και δεν μπορούν να γενικευτούν, η μελέτη έδειξε τη δυνατότητα της ΠΘΣ να επηρεάσει θετικά την κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη και τη συμπεριφορά των παιδιών σε περιβάλλοντα προσχολικής εκπαίδευσης.

Το ερωτηματολόγιο παρακολούθησης έδειξε ότι οι εκπαιδευτές εξέφρασαν υψηλά επίπεδα ικανοποίησης από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Η πλειονότητα των εκπαιδευτών όχι μόνο χάρηκε που συμμετείχε σε αυτό, αλλά αναγνώρισε επίσης τον σημαντικό αντίκτυπό του στην επαγγελματική τους ανάπτυξη. Συμφώνησαν ότι το εκπαιδευτικό πρόγραμμα βελτίωσε την κατανόηση της σημασίας της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης των παιδιών και τις γνώσεις τους σχετικά με την εφαρμογή της Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (ΠΘΣ) σε προσχολικά περιβάλλοντα. Επιπλέον, οι εκπαιδευτές ανέφεραν βελτιωμένες ικανότητες στη διαχείριση μη επιθυμητών συμπεριφορών και στην αποτελεσματική Προώθηση της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης στις τάξεις τους. Το πρόγραμμα τους ενθάρρυνε επίσης να εμβαθύνουν σε τομείς που σχετίζονται με την κοινωνικοσυναισθηματική μάθηση, τις προκλητικές συμπεριφορές και τη θετική πειθαρχία. Συνέστησαν με ενθουσιασμό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα στους συναδέλφους τους και το συζήτησαν με τους συναδέλφους τους.

Ομοίως, οι ομάδες ΠΕΦ εξέφρασαν θετικές αξιολογήσεις για το πρόγραμμα κατάρτισης. Η πλειονότητα των συμμετεχόντων δήλωσε ευτυχής που συμμετείχε στο πρόγραμμα και αναγνώρισε τον θετικό αντίκτυπό του στην επαγγελματική τους ανάπτυξη. Συμφώνησαν ότι το πρόγραμμα κατάρτισης ενίσχυσε την κατανόησή τους για τη σημασία της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης των παιδιών και βελτίωσε

τις γνώσεις τους σχετικά με τη Θετική Προώθηση Συμπεριφοράς και τη σημασία της στα πλαίσια της προσχολικής εκπαίδευσης. Οι ομάδες ΠΕΦ ανέφεραν επίσης αυξημένες ικανότητες στη διαχείριση μη επιθυμητών συμπεριφορών και στην αποτελεσματική Προώθηση της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης στις τάξεις τους, γεγονός που τους παρακίνησε να συνεχίσουν την περαιτέρω μάθηση σε αυτούς τους τομείς. Ως αποτέλεσμα των θετικών εμπειριών τους, όλοι οι συμμετέχουσες μοιράστηκαν πληροφορίες για το πρόγραμμα κατάρτισης με τους συναδέλφους τους και τους το συνέστησαν.

### *Χρήση προγραμμάτων διαχείρισης συμπεριφοράς, γνώση και εφαρμογή της ΠΘΣ στο νηπιαγωγείο πριν και μετά τη συμμετοχή στο πρόγραμμα κατάρτισης*

Πριν από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα κατάρτισης, τα ευρήματα του ερωτηματολογίου πριν από την κατάρτιση έδειξαν ότι τόσο οι εκπαιδευτές όσο και οι ομάδες ΠΕΦ δεν διέθεταν σαφείς γραπτές κατευθυντήριες γραμμές ή συγκεκριμένα προγράμματα διαχείρισης συμπεριφοράς για την αντιμετώπιση των δυσκολιών συμπεριφοράς στα νηπιαγωγεία τους. Η σημαντική πλειοψηφία των εκπαιδευτών και των μελών των ομάδων ΠΕΦ δεν ήταν εξοικειωμένοι με την Προώθηση Θετικής Συμπεριφοράς (ΠΘΣ) ως ένα τεκμηριωμένο, κλιμακούμενο πλαίσιο για την Προώθηση της συμπεριφοράς, της ακαδημαϊκής, κοινωνικής, συναισθηματικής και ψυχικής υγείας των μαθητών. Επιπλέον, οι περισσότεροι από αυτούς δεν είχαν υποβληθεί σε προηγούμενη κατάρτιση που να επικεντρώνεται στη χρήση της ΠΘΣ για την ενίσχυση της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης σε παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Ωστόσο, μετά την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού προγράμματος, τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων μετά την εκπαίδευση έδειξαν θετικές αξιολογήσεις τόσο από τους εκπαιδευτές όσο και από τις ομάδες ΠΕΦ. Αντιλήφθηκαν το πρόγραμμα ως πολύτιμο και ωφέλιμο για τη βελτίωση των κοινωνικοσυναισθηματικών δεξιοτήτων και την αντιμετώπιση των αναγκών συμπεριφοράς των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Οι εκπαιδευτές εξέφρασαν ικανοποίηση για το πρόγραμμα, θεωρώντας το χρήσιμο για την επαγγελματική τους ανάπτυξη. Αναγνώρισαν ότι η κατάρτιση ενίσχυσε τις γνώσεις τους σχετικά με την ΠΘΣ και αναγνώρισαν τις δυνατότητές του να υποστηρίξει την κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών. Επιπλέον, η πλειονότητα των εκπαιδευτών εξέφρασε την πρόθεσή της να συστήσει αυτού του είδους την κατάρτιση στους συναδέλφους της, τονίζοντας τη σημασία και τον αντίκτυπό της.

Ομοίως, οι συμμετέχουσες στην ομάδα ΠΕΦ αξιολόγησαν θετικά τη χρησιμότητα και τη συνάφεια του προγράμματος. Συμφώνησαν ότι η κατάρτιση θα τους βοηθούσε στην προώθηση κοινωνικοσυναισθηματικών δεξιοτήτων και στην αντιμετώπιση των συμπεριφορικών αναγκών των παιδιών. Το πρόγραμμα ήταν αποτελεσματικό ως προς την αύξηση της κατανόησής τους για την ΠΘΣ και η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της ομάδας ΠΕΦ εξέφρασε ικανοποίηση για την κατάρτιση.

Μετά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, τόσο οι εκπαιδευτές όσο και οι ομάδες ΠΕΦ εφάρμοσαν ενεργά πτυχές της Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (ΠΘΣ) στις τάξεις τους, γεγονός που υποδηλώνει θετικό και ουσιαστικό αντίκτυπο στις επαγγελματικές τους πρακτικές. Όλοι οι εκπαιδευτές και τα μέλη των ομάδων ΠΕΦ ανέφεραν ότι υιοθέτησαν στοιχεία της ΠΘΣ. Ορισμένοι εκπαιδευτές εφάρμοσαν ολόκληρο το μάθημα ΠΘΣ, ενώ άλλοι επικεντρώθηκαν σε συγκεκριμένες πτυχές, όπως η διαχείριση της τάξης κατά τη διάρκεια της καθημερινής ρουτίνας ή οι στρατηγικές για την προώθηση της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης. Οι τομείς εστίασης της ομάδας ΠΕΦ περιλάμβαναν πρακτικές στρατηγικές για την ενθάρρυνση θετικών συμπεριφορών, την καθιέρωση κανόνων και τη δημιουργία θετικών ρουτινών.

### *Το πρόγραμμα κατάρτισης, το μαθησιακό περιεχόμενο και οι μαθησιακές δραστηριότητες*

Η πλειονότητα των συμμετεχόντων εξέφρασε ισχυρή Προώθηση για την εφαρμογή του εκπαιδευτικού προγράμματος σε δομές προσχολικής ηλικίας, πιστεύοντας ότι θα ήταν επωφελές για το προσωπικό που εργάζεται με μικρά παιδιά. Αναγνώρισαν επίσης τον θετικό αντίκτυπο της κατάρτισης στην ανάπτυξη των κοινωνικοσυναισθηματικών ικανοτήτων των παιδιών. Τόσο οι εκπαιδευτές όσο και τα μέλη των ομάδων ΠΕΦ εκτίμησαν τις εκπαιδευτικές συνεδρίες και εκτίμησαν την ευκαιρία ανταλλαγής ιδεών με τους προπονητές και τους εκπαιδευτές.

Οι διαδικτυακές ενότητες έλαβαν θετικά σχόλια τόσο από τους εκπαιδευτές όσο και από τις συμμετέχουσες της ομάδας ΠΕΦ. Τα ευρήματα του ερωτηματολογίου μετά την κατάρτιση έδειξαν ότι εκτίμησαν την ευελιξία της ασύγχρονης κατάρτισης, καθώς τους επέτρεψε να ασχοληθούν με το περιεχόμενο κατά την κρίση τους. Βρήκαν τις πρακτικές προεκτάσεις του προγράμματος σχετικές με την καθημερινή τους εργασία και εκτίμησαν τη φιλοσοφία του, η οποία δίνει έμφαση στην αποτελεσματική επικοινωνία και τη συμμετοχή όλων των μελών της προσχολικής κοινότητας. Οι μαθησιακοί στόχοι έτυχαν καλής υποδοχής, ήταν εύκολα κατανοητοί και σχετικοί με την επαγγελματική τους πρακτική.

Οι συμμετέχουσες αξιολόγησαν θετικά το μαθησιακό περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού, θεωρώντας το σαφές, σχετικό με την καθημερινή τους εργασία και παρουσιάστηκε με ευχάριστο τρόπο. Οι περισσότερες συμμετέχουσες εξέφρασαν ικανοποίηση για τη σαφήνεια και τη χρησιμότητα του περιεχομένου, καθώς και για την ευθυγράμμιση του με τις προσδοκίες τους. Οι πρακτικές δραστηριότητες και τα παραδείγματα που παρέχονται στις ενότητες ήταν ιδιαίτερα χρήσιμα και πολύτιμα για την κατανόηση του θεωρητικού υπόβαθρου της προσέγγισης PW-PBS και της εφαρμογής της στις τάξεις τους.

Οι συμμετέχουσες τόνισαν διάφορες πτυχές του μαθησιακού περιεχομένου που εφάρμοσαν στην καθημερινή τους εργασία, συμπεριλαμβανομένων πρακτικών για την προώθηση θετικών συμπεριφορών, ευγένειας και υπευθυνότητας, καθώς και προτεινόμενες πρακτικές δραστηριότητες. Ανέφεραν ότι χρησιμοποίησαν τις προτεινόμενες έννοιες της προσέγγισης PW-PBS με τους συναδέλφους τους για να ενισχύσουν τις σχέσεις και τη συνεργασία τους. Το περιεχόμενο που αφορούσε την καθιέρωση ρουτινών για την προώθηση θετικών συμπεριφορών, τις στρατηγικές για την ενθάρρυνση της συνεργασίας και της αποτελεσματικής επικοινωνίας με τους συναδέλφους και τις συμβουλές για την προώθηση μιας θετικής κουλτούρας στο νηπιαγωγείο τους έτυχε επίσης καλής υποδοχής.

Οι συμμετέχουσες επαίνεσαν την εύχρηστη δομή των ενοτήτων, δηλώνοντας ότι ήταν καλά οργανωμένη και ευνοούσε τη μελέτη τους. Η σαφήνεια και η κατανόηση του περιεχομένου εκτιμήθηκε ιδιαίτερα, ενώ η παρουσία πολυάριθμων παραδειγμάτων σε όλες τις ενότητες θεωρήθηκε επωφελής για την καλύτερη κατανόηση των εννοιών που παρουσιάζονται. Οι μαθησιακοί στόχοι στην αρχή κάθε ενότητας ήταν χρήσιμοι για την εστίαση στα βασικά θέματα. Το περιεχόμενο θεωρήθηκε ότι συνέβαλε σημαντικά στην επαγγελματική τους ανάπτυξη, εισάγοντας τους σε νέες έννοιες και ορολογία και παρέχοντας βαθύτερη κατανόηση του ευρύτερου θεωρητικού υπόβαθρου.

Συνολικά, οι συμμετέχουσες εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την ευελιξία του περιεχομένου, καθώς τους επέτρεψε να προσαρμόσουν την προσέγγιση στο συγκεκριμένο ηλικιακό φάσμα των παιδιών με τα οποία εργάζονται, καθιστώντας την πιο εφαρμόσιμη στις καθημερινές τους αλληλεπιδράσεις. Ενώ οι περισσότερες συμμετέχουσες θεώρησαν ότι το μαθησιακό περιεχόμενο ήταν ολοκληρωμένο, προτάθηκαν ορισμένες προτεινόμενες βελτιώσεις, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης για περισσότερες πρακτικές δραστηριότητες που να μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα στην τάξη για διαφορετικές ηλικιακές ομάδες και πρόσθετες πηγές στα ελληνικά, όπως προτεινόμενα βιβλία και βίντεο. Ορισμένες συμμετέχουσες συνέστησαν τη μείωση των επαναλήψεων σε ορισμένα στοιχεία του περιεχομένου

και την προσθήκη περισσότερων πρακτικών ασκήσεων για τα παιδιά. Οι μαθησιακές δραστηριότητες που παρουσιάστηκαν παράλληλα με το διαδικτυακό περιεχόμενο ήταν διαχειρίσιμες για να ολοκληρωθούν στο πλαίσιο των ενοτήτων και το πρόσθετο μαθησιακό υλικό και οι πόροι που δόθηκαν ήταν συναφή και ευχάριστα εξερεύνησιμα.

Όσον αφορά τις επιδόσεις των εκπαιδευτών, εξέφρασαν ικανοποίηση για την εκπαίδευση που οργάνωσαν οι εξειδικευμένοι εκπαιδευτές κατά τη διάρκεια των διαδικτυακών συνεδριών. Οι εκπαιδευτές θεώρησαν ότι οι εξηγήσεις που παρείχαν οι συντονιστές (εξειδικευμένοι εκπαιδευτές ) ήταν σαφείς και περιεκτικές και οι ήταν εξυπηρετικοί στην αντιμετώπιση των ερωτήσεών τους. Η πλειονότητα των εκπαιδευτών εξέφρασε την προθυμία να παραμείνει σε επαφή με τους εξειδικευμένους εκπαιδευτές τους για τυχόν περαιτέρω ερωτήματα μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης. Παρομοίως, οι ομάδες ΠΕΦ έδωσαν θετικές αξιολογήσεις για τους εκπαιδευτές τους στα πλαίσια της προσχολικής εκπαίδευσης, θεωρώντας ότι η κατάρτιση ήταν καλά οργανωμένη και οι εκπαιδευτές εξηγούσαν αποτελεσματικά το περιεχόμενο με σαφή τρόπο. Οι εκπαιδευτές ήταν επίσης χρήσιμοι στην απάντηση των ερωτήσεων των συμμετεχόντων και οι ομάδες ΠΕΦ εκτίμησαν την υποστήριξή τους.

### *Προκλήσεις και προτάσεις βελτίωσης*

Οι εκπαιδευτές και τα μέλη της ομάδας ΠΕΦ αντιμετώπισαν κοινές προκλήσεις κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της ΠΘΣ, που σχετιζόνταν κυρίως με τους χρονικούς περιορισμούς και τους περιορισμένους πόρους του προσωπικού. Ως θετικό στοιχείο, όλοι οι εκπαιδευτές αναγνώρισαν ότι έλαβαν Προώθηση από διευκολυντές και πηγές που τους βοήθησαν στην εφαρμογή της ΠΘΣ. Η συνεργασία με συναδέλφους και γονείς αποδείχθηκε σημαντική πηγή βοήθειας για τους εκπαιδευτές, μαζί με τους πόρους που δόθηκαν και την ηλεκτρονική πλατφόρμα. Τα μέλη της ομάδας ΠΕΦ θεώρησαν ότι οι συζητήσεις με τους συναδέλφους, η Προώθηση από τους εκπαιδευτές και η συνεργασία με τους γονείς ήταν χρήσιμες στις προσπάθειές τους για την εφαρμογή της ΠΘΣ. Η διαδικτυακή πλατφόρμα και οι προτεινόμενες δραστηριότητες έπαιξαν επίσης καθοριστικό ρόλο στην Προώθηση των προσπαθειών τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι όλοι οι εκπαιδευτές και τα μέλη της ομάδας ΠΕΦ δήλωσαν ότι ενθάρρυναν ή εκπαίδευσαν τους συναδέλφους τους να χρησιμοποιούν την ΠΘΣ μετά τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα κατάρτισης. Αυτό αντανακλά την αφοσίωσή τους στην ανταλλαγή γνώσεων και τη συλλογική εφαρμογή πρακτικών ΠΘΣ στην εκπαιδευτική τους κοινότητα.

Ενώ οι εκπαιδευτές παρείχαν θετικά σχόλια, προσέφεραν επίσης προτάσεις για βελτίωση. Αυτές περιλάμβαναν την επέκταση του χρονοδιαγράμματος για τη διοργάνωση περισσότερων εκπαιδευτικών συνεδριών για τις ομάδες ΠΕΦ, την εφαρμογή εργαλείων αξιολόγησης για την παρακολούθηση των πρακτικών και την ενσωμάτωση περισσότερων πρακτικών δραστηριοτήτων για τα παιδιά. Ορισμένοι εκπαιδευτές πρότειναν να συμπεριληφθούν βίντεο από άλλες χώρες για την παροχή πρόσθετων προοπτικών. Οι ομάδες ΠΕΦ είχαν επίσης προτάσεις για βελτίωση, όπως η λήψη ανατροφοδότησης από εφαρμογές σε άλλες συμμετέχουσες χώρες, η παράταση της περιόδου εφαρμογής και η προσθήκη περισσότερων πρακτικών παραδειγμάτων και δραστηριοτήτων προσαρμοσμένων για τα νήπια, όπως το φωνόμετρο. Παρ' όλα αυτά, όλοι οι εκπαιδευτές και οι συμμετέχουσες στις ομάδες ΠΕΦ εξέφρασαν τη δέσμευσή τους να εφαρμόσουν την προσέγγιση PW-PBS στην επαγγελματική τους πρακτική κατά τη διάρκεια της τρέχουσας σχολικής χρονιάς.

### *Κοινωνικοσυναισθηματικές και συμπεριφορικές ανάγκες των παιδιών*

Τα ευρήματα του ερωτηματολογίου πριν από την κατάρτιση έδειξαν ότι τόσο οι εκπαιδευτές όσο και οι ομάδες ΠΕΦ αντιλαμβάνονται ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας αντιμετωπίζουν συχνά δυσκολίες στη διαχείριση και την έκφραση των συναισθημάτων τους. Επιπλέον, ένας σημαντικός αριθμός συμμετεχουσών ανέφερε ότι τα παιδιά αντιμετωπίζουν συχνά προκλήσεις στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους άλλους. Επιπλέον, ένα σημαντικό ποσοστό των εκπαιδευτών και των μελών των ομάδων ΠΕΦ σημείωσαν ότι τα παιδιά στις τάξεις τους μερικές φορές δεν έχουν κίνητρα και είναι επιρρεπή στην πλήξη. Όσον αφορά τη συμπεριφορά, παρατηρήθηκε ότι τα παιδιά συμπεριφέρονται περιστασιακά κακώς σύμφωνα με την πλειοψηφία των ερωτηθέντων και από τις δύο ομάδες, ενώ ορισμένες ανέφεραν συχνή κακή συμπεριφορά. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι ένα μέρος των συμμετεχουσών ανέφερε επίσης ότι τα παιδιά στις τάξεις τους συμπεριφέρονται καλά.

Μετά τη συμμετοχή στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, τα ευρήματα από το ερωτηματολόγιο παρακολούθησης έδειξαν ότι, ενώ η φάση εφαρμογής ήταν σχετικά σύντομη, τόσο οι εκπαιδευτές όσο και τα μέλη της ομάδας ΠΕΦ ανέφεραν θετικές παρατηρήσεις στις κοινωνικοσυναισθηματικές ικανότητες των παιδιών και ελαφρά μείωση των μη επιθυμητών συμπεριφορών μετά την ενσωμάτωση των πρακτικών ΠΘΣ. Η πλειονότητα των εκπαιδευτών ανέφερε ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας αντιμετωπίζουν συχνά μεγάλη δυσκολία στη διαχείριση και έκφραση των συναισθημάτων τους, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό των συμμετεχόντων ανέφερε ότι αυτό δεν παρατηρήθηκε ποτέ. Ομοίως, οι εκπαιδευτές σημείωσαν ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας αντιμετωπίζουν μερικές φορές προκλήσεις

στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, αν και ένας σημαντικός αριθμός απάντησε ότι δεν παρατήρησε ποτέ αυτές τις προκλήσεις. Όσον αφορά τη συνολική συμπεριφορά, οι εκπαιδευτές αντιλήφθηκαν ότι τα παιδιά στις τάξεις τους συμπεριφέρονται περιστασιακά άσχημα, ενώ ένα μικρότερο ποσοστό ανέφερε ότι τα παιδιά συμπεριφέρονται καλά. Αξιολογώντας τις κοινωνικοσυναισθηματικές ικανότητες των παιδιών, η πλειοψηφία των εκπαιδευτών τις θεώρησε καλά ανεπτυγμένες, ενώ ένα μικρότερο ποσοστό τις θεώρησε μέτρια ανεπτυγμένες. Επιπλέον, οι εκπαιδευτές ανέφεραν ότι παρατήρησαν βελτιώσεις στην κοινωνικοσυναισθηματική μάθηση των παιδιών από τότε που χρησιμοποίησαν την ΠΘΣ, με ένα σημαντικό ποσοστό να απαντά πολύ θετικά. Οι απαντήσεις των συμμετεχουσών από τις ομάδες ΠΕΦ αντανακλούσαν στενά τις απαντήσεις των εκπαιδευτών τους, υποδεικνύοντας περαιτέρω παρόμοιες παρατηρήσεις σχετικά με τις κοινωνικοσυναισθηματικές και συμπεριφορικές ανάγκες των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Σε γενικές γραμμές, μεταξύ των αποτελεσμάτων από τους πρώτους στους τρίτους ερωτηθέντες, παρατηρήθηκε μια μικρή μετατόπιση των ποσοστών, π.χ. από "συχνά" σε "μερικές φορές", από "κάποια στιγμή" σε "συχνά", γεγονός που αντανακλά μια μικρή πρόοδο στην κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών και τη βελτίωση της συμπεριφοράς τους. Τα ευρήματα αυτά αναδεικνύουν τον πιθανό αντίκτυπο των πρακτικών ΠΘΣ στην Προώθηση της κοινωνικοσυναισθηματικής ανάπτυξης και της συμπεριφοράς των παιδιών σε περιβάλλοντα προσχολικής εκπαίδευσης, τονίζοντας την αξία της συνεχούς εφαρμογής μετά την ολοκλήρωση του έργου. Παρά τους περιορισμούς της σύντομης φάσης εφαρμογής, τα θετικά αυτά αποτελέσματα ενθαρρύνουν τους εκπαιδευτικούς να ενσωματώσουν περαιτέρω τις αρχές της ΠΘΣ στην επαγγελματική τους πρακτική για να ενισχύσουν την ευημερία και την κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη των μικρών μαθητών.



## 6. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Η Προώθηση Θετικής Συμπεριφοράς (ΠΘΣ) είναι μια προληπτική προσέγγιση που χρησιμοποιείται για τη βελτίωση των αποτελεσμάτων της συμπεριφοράς των ατόμων, ιδίως εκείνων με μη επιθυμητή συμπεριφορά. Περιλαμβάνει την εφαρμογή τεκμηριωμένων στρατηγικών για την προώθηση θετικών συμπεριφορών, τη μείωση των μη επιθυμητών συμπεριφορών και τη βελτίωση της συνολικής ποιότητας ζωής. Η εφαρμογή προσεγγίσεων ΠΘΣ σε επίπεδο προγράμματος σε περιβάλλοντα ΠΕΦ μπορεί να έχει σημαντικά οφέλη για την προώθηση της κοινωνικοσυναισθηματικής ανάπτυξης των παιδιών και την αντιμετώπιση των μη επιθυμητών συμπεριφορών. Για την επίτευξη μακροχρόνιας προόδου, είναι ζωτικής σημασίας να ξεκινήσει ο κύκλος εφαρμογής από την αρχή της σχολικής χρονιάς, εστιάζοντας στον καθορισμό κανόνων, ρουτινών και άλλων σχετικών πρακτικών. Ωστόσο, η επιτυχής εφαρμογή απαιτεί χρόνο και πιστότητα στο πρόγραμμα. Η εμπλοκή των γονέων είναι υψίστης σημασίας όταν πρόκειται για την Προώθηση της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης και συμπεριφοράς των παιδιών σε περιβάλλοντα ΕΚΦΕ. Για την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής της ΠΘΣ στην Κύπρο, η συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων είναι απαραίτητη, με κοινή κατανόηση των επιθυμητών συμπεριφορών και της σημασίας της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης. Ωστόσο, είναι σημαντικό να αναγνωριστούν οι περιορισμοί της μελέτης, η οποία είναι μικρής κλίμακας, απαγορεύοντας τη γενίκευση, και βασίζεται στις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών που περιλαμβάνονται στο δείγμα, αντιπροσωπεύοντας τον αντιληπτό αντίκτυπο και όχι τις αντικειμενικές μετρήσεις.

Με βάση τα ευρήματα από την εφαρμογή του εκπαιδευτικού προγράμματος του έργου PBS-ECEC στην Κύπρο και τις αξιολογήσεις των εκπαιδευτών και των ομάδων ECEC, η ερευνητική ομάδα του CARDET & IOD προτείνει τις ακόλουθες συστάσεις πρακτικής για τους επαγγελματίες ECEC που θα εφαρμόσουν την προσέγγιση PW-PBS χρησιμοποιώντας το εκπαιδευτικό υλικό του έργου PBS-ECEC.

- 1. Προώθηση της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης:** Ενθαρρύνετε τους επαγγελματίες του ΠΕΦ να συμμετέχουν σε συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη για να ενισχύσουν τις γνώσεις τους και την κατανόηση των αρχών της ΠΘΣ. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που έτυχε καλής υποδοχής διαπιστώθηκε ότι ήταν επωφελές για τη βελτίωση των ικανοτήτων στη διαχείριση μη επιθυμητών συμπεριφορών και την υποστήριξη της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης. Οι επαγγελματίες ΠΕΦ μπορούν να έχουν πρόσβαση σε πολύτιμες πηγές και ευκαιρίες στο υλικό του έργου PBS-ECEC για να αναπτύξουν περαιτέρω την τεχνογνωσία τους και να παραμείνουν ενήμεροι σχετικά με την τελευταία έρευνα και τις βέλτιστες πρακτικές στην ΠΘΣ (Gregoriadis et al., 2018).

2. **Εξοικειωθείτε με το εκπαιδευτικό υλικό:** Οι επαγγελματίες του ΠΕΦ θα πρέπει να εξοικειωθούν διεξοδικά με το εκπαιδευτικό υλικό για να εφαρμόσουν αποτελεσματικά την προσέγγιση PW-PBS στα προσχολικά τους περιβάλλοντα. Αυτό περιλαμβάνει τη μελέτη των διαδικτυακών ενοτήτων, των πρακτικών δραστηριοτήτων και των πηγών που αποσκοπούν στην προώθηση θετικών συμπεριφορών και της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης. Η ευελιξία των διαδικτυακών ενοτήτων επιτρέπει στους επαγγελματίες να ασχοληθούν με το περιεχόμενο με την άνεσή τους.
3. **Αφήστε επαρκή χρόνο για την υλοποίηση:** Αναγνωρίστε τους χρονικούς περιορισμούς που ανέφεραν τόσο οι εκπαιδευτές όσο και οι ομάδες ΠΕΦ κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του PW-PBS. Οι επαγγελματίες μπορούν να αρχίσουν να εισάγουν στρατηγικές για την κοινωνικοσυναισθηματική μάθηση στην αρχή της σχολικής χρονιάς, ώστε να επιτρέψουν μια πιο ολοκληρωμένη και σταδιακή εφαρμογή (Carter et al., 2011).
4. **Συνεργαστείτε με συναδέλφους και γονείς για να προωθήσετε τη θετική επικοινωνία:** Ενθαρρύνετε τους επαγγελματίες του ΠΕΦ να συνεργάζονται και να επικοινωνούν αποτελεσματικά με τους συναδέλφους, τους γονείς και την τοπική κοινότητα (Goldberg et al., 2019). Η συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων στη διαδικασία μπορεί να δημιουργήσει ένα θετικό και υποστηρικτικό περιβάλλον προσχολικής εκπαίδευσης. Οι τακτικές συναντήσεις με τους συναδέλφους και τους γονείς μπορούν να βοηθήσουν στην εδραίωση μιας κοινής κατανόησης των πρακτικών ΠΘΣ και να προωθήσουν τη συνοχή σε όλα τα περιβάλλοντα.
5. **Παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου:** Χρησιμοποιήστε τα εργαλεία αξιολόγησης και τις στρατηγικές αξιολόγησης που παρέχονται στο εκπαιδευτικό υλικό για την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής της ΠΘΣ. Η παρακολούθηση της προόδου και η συλλογή δεδομένων θα επιτρέψουν στους επαγγελματίες να εντοπίσουν τομείς προς βελτίωση και να προσαρμόσουν τις στρατηγικές ώστε να ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες ανάγκες των παιδιών στο προσχολικό περιβάλλον (Grammatikopoulos et al., 2015).
6. **Προώθηση ενός θετικού περιβάλλοντος χωρίς αποκλεισμούς:** Προώθηση ενός θετικού και χωρίς αποκλεισμούς περιβάλλοντος όπου τα άτομα ενθαρρύνονται να επιτύχουν και οι επιτυχίες τους γιορτάζονται.
7. **Εφαρμογή στρατηγικών ενίσχυσης:** Χρησιμοποιήστε θετική ενίσχυση για να ενθαρρύνετε και να ενισχύσετε τις επιθυμητές συμπεριφορές. Οι ανταμοιβές και ο έπαινος μπορούν να αποτελέσουν αποτελεσματικά κίνητρα για την προώθηση θετικών συμπεριφορών.

8. **Χρησιμοποιήστε οπτική υποστήριξη** : Μπορούν να βοηθήσουν τα άτομα να κατανοήσουν τις προσδοκίες και να διευκολύνουν την ομαλότερη μετάβαση μεταξύ των δραστηριοτήτων.
9. **Διδάξτε και μοντελοποιήστε κοινωνικές δεξιότητες**: Παρέχετε ξεκάθαρη διδασκαλία κοινωνικών δεξιοτήτων και θετικής συμπεριφοράς. Μοντελοποιήστε τις κατάλληλες συμπεριφορές και παρέχετε ευκαιρίες για εξάσκηση.

## ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Carter, D. R., Van Norman, R. K., & Tredwell, C. (2011). Program-wide positive behavior support in preschool: Lessons for getting started. *Early Childhood Education Journal*, 38, 349-355. <https://doi.org/10.1007/s10643-010-0406-0>
- Goldberg, J. M., Sklad, M., Elfrink, T. R., Schreurs, K. M., Bohlmeijer, E. T., & Clarke, A. M. (2019). Effectiveness of interventions adopting a whole school approach to enhancing social and emotional development: a meta-analysis. *European Journal of psychology of Education*, 34(4), 755-782. <https://doi.org/10.1007/s10212-018-0406-9>
- Grammatikopoulos, V., Gregoriadis, A., Zachopoulou, E. (2015). Evaluation of early childhood education environments and professional development: Current practices and implications. In: O. N. Saracho (Ed.). *Contemporary perspectives on research in testing and evaluation in early childhood education*. (Part III, pp. 153-172). Information Age Publishing.
- Gregoriadis, V. Grammatikopoulos, E. Zachopoulou (2018). *Professional Development and Quality in Early Childhood Education: Comparative European Perspectives*. Palgrave Macmillan, ISBN: 978-3-319-64211-6

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

### Πρόσκληση συμμετοχής στο Ευρωπαϊκό Έργο "Εφαρμόζοντας την Προώθηση Θετικής Συμπεριφοράς στην Αγωγή & Φροντίδα Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας" (PBS-ECEC: Implementing Positive Behaviour Support in Early Childhood Education and Care)

Ευχαριστούμε πολύ για το ενδιαφέρον σας να συμμετάσχετε στην εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Έργου "Εφαρμόζοντας την Προώθηση Θετικής Συμπεριφοράς στην Αγωγή & Φροντίδα Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας" (PBS-ECEC: Implementing Positive Behaviour Support in Early Childhood Education and Care).

Το έργο PBS-ECEC στοχεύει στην ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού προσχολικού πλαισίου που αναμένεται να ενισχύσει την κοινωνική ένταξη και την εκπαιδευτική δέσμευση στη Αγωγή και Φροντίδα Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας. Εντός αυτού του πλαισίου, οι μη αναμενόμενες ή παραβατικές συμπεριφορές αναμένεται να αντιμετωπιστούν από τα πρώτα χρόνια της εκπαίδευσης των παιδιών, με την ανάπτυξη της κοινωνικοσυναισθηματικής τους ικανότητας, ενός κρίσιμου τομέα για τη συνολική ανάπτυξη και ευημερία των παιδιών, σε ένα περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς. Ένα τέτοιο επίτευγμα θα έχει πολλαπλά οφέλη για τα παιδιά, τους εκπαιδευτικούς και τους φορείς στην εκπαίδευση.

Το πρώτο στάδιο της εφαρμογής του προγράμματος αφορά την επιμόρφωση των εκπαιδευτών, η οποία θα πραγματοποιηθεί διαδικτυακά τη Δευτέρα 13/03/2023, την Τετάρτη 15/03/2023 και τη Δευτέρα 20/03/2023, ώρα 19:00 - 20:00.

Ο σύνδεσμος για τις διαδικτυακές μας συνατήσεις είναι: <https://zoom.us/j/98240167825>

Μαζί με την παρούσα πρόσκληση επισυνάπτεται η Φόρμα Συνεργασίας του Προσχολικού Κέντρου, στην οποία παρακαλούμε να συμπληρώσετε τα μέλη του σχολείου που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα (εκπαιδευτές και παιδαγωγοί).

Παρακαλούμε συμπληρώστε τα στοιχεία της φόρμας και στείλτε την ηλεκτρονικά μέχρι την Τετάρτη 15/03/2023 στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση: [krousoatik@gmail.com](mailto:krousoatik@gmail.com)

Ευχαριστούμε πολύ για την συνεργασία!

Η Ομάδα Έργου **PBS-ECEC**

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

### Έντυπο συγκατάθεσης για συντονιστές

#### δραστηριοτήτων/εκπαιδευτές/παιδαγωγούς προσχολικής ηλικίας

Τα μέλη των σχολικών μονάδων και οι τάξεις που επιθυμούν και συμφωνούν να συμμετέχουν στην εφαρμογή του «Ενιαίου Προγράμματος Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (ΕΠ-ΠΘΣ) (PW-PBS)» στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία θα πρέπει να διαβάσουν και να υπογράψουν το παρόν έντυπο, δηλώνοντας ότι έχουν ενημερωθεί για τις ενέργειες που πρόκειται να προγραμματιστούν και να υλοποιηθούν από όλα τα μέλη του προσωπικού του σχολείου πριν την εφαρμογή.

Με τη συμμετοχή μου στο έργο κατανοώ ότι:

#### Εκπαιδεύσεις – Συναντήσεις

Κατανοώ ότι θα συμμετέχω στις επιμορφωτικές συνεδρίες και συναντήσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση της παρέμβασης, για τον καλύτερο συντονισμό με τους εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Εάν χρειαστώ πληροφορίες, καθοδήγηση και υποστήριξη, θα επικοινωνήσω με τους συναδέλφους μου και τον εξωτερικό coach του σχολείου μου.

#### Ευθύνη

- Θα λάβω μέρος σε δραστηριότητες και διαδικασίες για την υποστήριξη της εφαρμογής στην τάξη μου, όπως την ανάπτυξη ηλικίου και τις συναντήσεις με τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς και γονείς/κηδεμόνες.
- Θα εργαστώ για να αναπτύξω συστηματική επικοινωνία με τις οικογένειες σχετικά με τα βήματα εφαρμογής του συστήματος υποστήριξης θετικής συμπεριφοράς.
- Θα αναλάβω την ευθύνη για την εφαρμογή του συστήματος στην τάξη μου και θα ζητήσω υποστήριξη και καθοδήγηση από τον εξωτερικό συνεργάτη για σχετικά θέματα.

#### Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του συστήματος Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς, θα:

- Χρησιμοποιούμε δεδομένα σχετικά με τις συμπεριφορές για να λάβουμε τις ανάλογες αποφάσεις.
- Εφαρμόσουμε ένα κοινό πρόγραμμα, θα διδάξουμε τις αξίες του σχολείου και θα υποστηρίξουμε κοινές συμπεριφορές.

- Εφαρμόσουμε ένα κοινό σύστημα αναγνώρισης/ανατροφοδότησης σε όλο το σχολείο
- Συμμετέχουμε ενεργά στην αξιολόγηση του σχεδίου δράσης μας και θα προβούμε με τις κατάλληλες ενέργειες στην αναθεώρησή του.

Εκ μέρους Σχολικής Μονάδας: .....

Υπογραφή Διευθύντριας/ουσας

.....

Ημερομηνία:

.....

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

### Σχέδιο PBS-ECEC - 1ο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης (Ερωτηματολόγιο πριν την επιμόρφωση)

Σας ευχαριστούμε που δεχτήκατε να συμμετέχετε στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Εφαρμόζοντας την Προώθηση Θετικής Συμπεριφοράς στην Αγωγή & Φροντίδα Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας (Implementing Positive Behaviour Support in Early Childhood Education and Care) (PBS-ECEC) (2021-1-PT01-KA220-SCH-000034367). Πριν από την έναρξη της επιμόρφωσης, παρακαλούμε να συμπληρώσετε αυτό το ερωτηματολόγιο.

Αυτή η έρευνα έχει ως στόχο να καταγράψει: α) τις σκέψεις και τις απόψεις σας σχετικά με τις ανάγκες των παιδιών προσχολικής ηλικίας σε κοινωνικοσυναισθηματικό επίπεδο και σε επίπεδο συμπεριφοράς, β) πληροφορίες σχετικά με την υφιστάμενη εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης της συμπεριφοράς και γ) τις γνώσεις σας σχετικά με την υποστήριξη θετικής συμπεριφοράς (PBS).

GDPR: Όλα τα δεδομένα που θα συγκεντρωθούν μέσω αυτής της έρευνας θα χρησιμοποιηθούν αυστηρά για τις ανάγκες αυτής της έρευνας. Οι απαντήσεις είναι εντελώς ανώνυμες και θα χρησιμοποιηθούν με διακριτικό τρόπο. Οι απαντήσεις θα αποθηκευτούν σε ασφαλές μέρος, χωρίς καμία εξουσιοδότηση σε κανέναν εκτός από την ερευνητική ομάδα. Η κοινοπραξία μας συμμορφώνεται με τον κανονισμό GDPR και την προστασία και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων.

Μπορείτε να αποσυρθείτε από την παρούσα μελέτη και/ή να σταματήσετε να απαντάτε στην παρούσα έρευνα ανά πάσα στιγμή.

Επισκεφθείτε και κάντε στη σελίδα μας για να μάθετε περισσότερα για το πρόγραμμα PBS-ECEC: <https://www.facebook.com/pbsecec>

Μπορείτε επίσης να περιηγηθείτε στην ιστοσελίδα μας εδώ: [pbs-eccec.eu](https://pbs-eccec.eu)

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με την ερευνητική ομάδα χρησιμοποιώντας το παρακάτω email για οποιαδήποτε βοήθεια και περαιτέρω πληροφορίες

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο επικοινωνίας: [krousoratik@bc.teithe.gr](mailto:krousoratik@bc.teithe.gr)

Η κοινοπραξία PBS-ECEC

#### Συγκατάθεση

Κάνοντας κλικ στο κουμπί "Συμφωνώ", δηλώνετε ότι: είστε τουλάχιστον 18 ετών, έχετε διαβάσει όλες τις παραπάνω πληροφορίες, έχετε κατανοήσει την πολιτική απορρήτου και συμφωνείτε να συμμετάσχετε οικειοθελώς. Εάν δεν επιθυμείτε να συμμετάσχετε σε αυτή την έρευνα, κάντε κλικ στο κουμπί "Διαφωνώ".

- Συμφωνώ
- Διαφωνώ



### Πριν ξεκινήσετε

Ποιος είναι ο κωδικός που ανατέθηκε στο σχολείο σας στο πλαίσιο αυτού του έργου; Εάν δεν είστε σίγουροι, ρωτήστε τον προπονητή σας.

\_\_\_\_\_

Ποιο είναι το πρώτο γράμμα της χώρας διαμονής σας,

\_\_\_\_\_

Πόσα γράμματα έχει το μικρό σας όνομα,

\_\_\_\_\_

Ποιο είναι το τελευταίο γράμμα του ονόματος της μητέρας σας,

\_\_\_\_\_

### Δημογραφικές πληροφορίες

Αναφέρετε το φύλο σας.

- Γυναίκα
- Άνδρας
- Άλλο
- Προτιμώ να μην το αναφέρω

Πόσο χρονών είστε,

\_\_\_\_\_

Ποιο είναι το ΑΝΩΤΑΤΟ επίπεδο εκπαίδευσης που έχετε ολοκληρώσει,

- Απολυτήριο Λυκείου
- ΙΕΚ
- Πτυχίο
- Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών
- Διδακτορικό δίπλωμα

Ποιο είναι το επαγγελματικό σας υπόβαθρο,

- Εκπαιδευτικός προσχολικής ηλικίας
- Προσωπικό προσχολικής φροντίδας
- Επικεφαλής/διευθυντής/ιδιοκτήτης προσχολικού κέντρου
- Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Άλλο

Πόσα παιδιά υπάρχουν στην τάξη σας,

---

Με ποιες ηλικιακές ομάδες εργάζεστε κυρίως; (Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.)

- Βρέφη (περίπου από τη γέννηση έως 1 έτους)
- Παιδιά ηλικίας 3-4 ετών
- Παιδιά ηλικίας 4-5 ετών
- Παιδιά ηλικίας 5-6 ετών
- Άλλο

Σε τι είδους σχολείο/εκπαιδευτικό κέντρο εργάζεστε,

- Δημόσιο
- Ιδιωτικό

Ποιο από τα παρακάτω περιγράφει καλύτερα την περιοχή στην οποία βρίσκεται η εργασία σας,

- Χωριό ή αγροτική περιοχή (λιγότερα από 3 000 άτομα)
- Κωμόπολη (3.000 έως περίπου 15.000 άτομα)
- Μικρή πόλη (15.000 έως περίπου 100.000 άτομα)
- Μεγάλη πόλη (100 000 έως περίπου 1 000 000 άτομα)
- Μεγάλη πόλη με πάνω από 1.000.000 ανθρώπους

Έχετε την ιδιότητα του εκπαιδευτή για τους σκοπούς του προγράμματος PBS-ECEC (δηλ. εκπαιδεύετε τους συναδέλφους σας να εφαρμόζουν πρακτικές PBS στην εργασία τους),

- Ναι
- Όχι

**Οι ανάγκες των παιδιών προσχολικής ηλικίας σε επίπεδο συμπεριφοράς και σε κοινωνικο-συναισθηματικό επίπεδο.**

Αυτή την περίοδο, τα παιδιά στην τάξη μου αντιμετωπίζουν μεγάλη δυσκολία στη διαχείριση και στην έκφραση των συναισθημάτων τους.

- Ποτέ
- Καμία φορά
- Συχνά
- Πολύ συχνά
- Πάντα

Αυτή την περίοδο, τα παιδιά στην τάξη μου αντιμετωπίζουν μεγάλη δυσκολία στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους άλλους.

- Ποτέ
- Καμία φορά
- Συχνά
- Πολύ συχνά
- Πάντα

Αυτή την περίοδο, τα παιδιά στην τάξη μου αντιμετωπίζουν δείχνουν να μην έχουν κίνητρα και βαριούνται εύκολα.

- Ποτέ
- Καμία φορά
- Συχνά
- Πολύ συχνά
- Πάντα

Αυτή την περίοδο, πώς θα βαθμολογούσατε τη συμπεριφορά των παιδιών της τάξης σας,

- Συμπεριφέρονται πάρα πολύ καλά,
- Συμπεριφέρονται καλά
- Παραφέρονται μερικές φορές
- Παραφέρονται συχνά
- Παραφέρονται πολύ συχνά

Αυτή τη στιγμή της σχολικής χρονιάς, πώς θα αξιολογούσατε το επίπεδο των κοινωνικο-συναισθηματικών ικανοτήτων των παιδιών της τάξης σας,

- Πολύ καλή ανάπτυξη
- Καλή ανάπτυξη
- Μέτρια ανάπτυξη
- Χαμηλή ανάπτυξη
- Πολύ χαμηλή ανάπτυξη

### Τρέχουσα εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης της συμπεριφοράς και γνώση της Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (PBS)

Διαθέτει το σχολείο/ προσχολικό κέντρο σας ένα σαφές σύνολο γραπτών κατευθυντήριων γραμμών για τη διαχείριση των δυσκολιών στη συμπεριφορά των παιδιών,

- Ναι
- Όχι

Ακολουθεί το σχολείο/ προσχολικό κέντρο σας κάποιο ειδικό πρόγραμμα για τη διαχείριση της συμπεριφοράς,

- Ναι
- Όχι

Αν ναι, αναφέρετε ποιο είναι αυτό (π.χ., Triple-P, PBS).

---

Εάν ναι, σε ποιο βαθμό οι κατευθυντήριες γραμμές/ το πρόγραμμα διαχείρισης συμπεριφορών είναι αποτελεσματικά στη μείωση των ανεπιθύμητων ή δύσκολων συμπεριφορών των παιδιών,

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο ούτε πολύ
- Πολύ
- Πάρα πολύ

Εάν ναι, σε ποιο βαθμό οι κατευθυντήριες γραμμές/ το πρόγραμμα διαχείρισης συμπεριφορών είναι αποτελεσματικά στην υποστήριξη των κοινωνικοσυναισθηματικών και συμπεριφορικών αναγκών των παιδιών,

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο ούτε πολύ
- Πολύ
- Πάρα πολύ

Μέχρι σήμερα, γνωρίζατε τη Θετική Υποστήριξη της Συμπεριφοράς (PBS) ως ένα τεκμηριωμένο, πολυεπίπεδο πλαίσιο για την υποστήριξη της συμπεριφοράς των παιδιών, της ακαδημαϊκής, κοινωνικής, συναισθηματικής και ψυχικής υγείας,

- Ναι
- Όχι

Έχετε λάβει ποτέ μέρος σε πρόγραμμα κατάρτισης που να επικεντρώνεται στην εφαρμογή της Θετικής Υποστήριξης της Συμπεριφοράς (PBS) για την ενίσχυση της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης των παιδιών προσχολικής ηλικίας,

- Ναι
- Όχι

Αν ναι, θέλετε να μας πείτε περισσότερα γι' αυτό,

---

Σας ευχαριστούμε για τον χρόνο που αφιερώσατε για να ολοκληρώσετε την έρευνα. Η συνεργασία σας θα μας βοηθήσει να δημιουργήσουμε μια πηγή γνώσεων, που θα είναι διαθέσιμη σε όλους τους Παιδαγωγούς Προσχολικής ηλικίας.

Επισκεφτείτε και ακολουθήστε τη σελίδα μας για να μάθετε περισσότερα για το έργο PBS-ECEC:

<https://www.facebook.com/rbsecec>

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε άλλη πληροφορία.

Η Κοινοπραξία του έργου PBS-ECEC

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

### Σχέδιο PBS-ECEC - 2ο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης (Ερωτηματολόγιο μετά την επιμόρφωση)

Σας ευχαριστούμε που δεχτήκατε να συμμετέχετε στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Εφαρμόζοντας την Προώθηση Θετικής Συμπεριφοράς στην Αγωγή & Φροντίδα Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας (Implementing Positive Behaviour Support in Early Childhood Education and Care) (PBS-ECEC) (2021-1-PT01-KA220-SCH-000034367). Πριν από την έναρξη της επιμόρφωσης, παρακαλούμε να συμπληρώσετε αυτό το ερωτηματολόγιο.

Αυτή η έρευνα έχει ως στόχο να καταγράψει: α) τις σκέψεις και τις απόψεις σας σχετικά με τις ανάγκες των παιδιών προσχολικής ηλικίας σε κοινωνικοσυναισθηματικό επίπεδο και σε επίπεδο συμπεριφοράς, β) πληροφορίες σχετικά με την υφιστάμενη εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης της συμπεριφοράς και γ) τις γνώσεις σας σχετικά με την υποστήριξη θετικής συμπεριφοράς (PBS).

GDPR: Όλα τα δεδομένα που θα συγκεντρωθούν μέσω αυτής της έρευνας θα χρησιμοποιηθούν αυστηρά για τις ανάγκες αυτής της έρευνας. Οι απαντήσεις είναι εντελώς ανώνυμες και θα χρησιμοποιηθούν με διακριτικό τρόπο. Οι απαντήσεις θα αποθηκευτούν σε ασφαλές μέρος, χωρίς καμία εξουσιοδότηση σε κανέναν εκτός από την ερευνητική ομάδα. Η κοινοπραξία μας συμμορφώνεται με τον κανονισμό GDPR και την προστασία και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων.

Μπορείτε να αποσυρθείτε από την παρούσα μελέτη και/ή να σταματήσετε να απαντάτε στην παρούσα έρευνα ανά πάσα στιγμή

Επισκεφθείτε και κάντε στη σελίδα μας για να μάθετε περισσότερα για το πρόγραμμα PBS-ECEC: <https://www.facebook.com/pbsecec>

Μπορείτε επίσης να περιηγηθείτε στην ιστοσελίδα μας εδώ: [www.pbs-ecec.eu](http://www.pbs-ecec.eu)

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με την ερευνητική ομάδα χρησιμοποιώντας το παρακάτω email για οποιαδήποτε βοήθεια και περαιτέρω πληροφορίες.

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο επικοινωνίας: [krousoratik@bc.teithe.gr](mailto:krousoratik@bc.teithe.gr)

Η κοινοπραξία PBS-ECEC

## Συγκατάθεση

Κάνοντας κλικ στο κουμπί "Συμφωνώ", δηλώνετε ότι: έχετε διαβάσει όλες τις παραπάνω πληροφορίες, έχετε κατανοήσει την πολιτική απορρήτου και συμφωνείτε να συμμετάσχετε οικειοθελώς. Εάν δεν επιθυμείτε να συμμετάσχετε σε αυτή την έρευνα, κάντε κλικ στο κουμπί "Διαφωνώ".

- Συμφωνώ
- Διαφωνώ

## Πριν ξεκινήσετε

Ποιος είναι ο κωδικός που ανατέθηκε στο σχολείο σας στο πλαίσιο αυτού του έργου; Εάν δεν είστε σίγουροι, ρωτήστε τον προπονητή σας.

\_\_\_\_\_

Ποιο είναι το πρώτο γράμμα της χώρας διαμονής σας,

\_\_\_\_\_

Πόσα γράμματα έχει το μικρό σας όνομα,

\_\_\_\_\_

Ποιο είναι το τελευταίο γράμμα του ονόματος της μητέρας σας,

\_\_\_\_\_

## Αξιολόγηση των διαδικτυακών ενοτήτων (Online Modules)

### Μαθησιακά Αντικείμενα

Οι μαθησιακοί στόχοι των διαδικτυακών ενοτήτων ήταν εύκολα κατανοητοί.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Οι μαθησιακοί στόχοι των διαδικτυακών ενοτήτων ήταν σχετικοί με το επάγγελμά μου.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

### Περιεχόμενο Μάθησης

Το περιεχόμενο μάθησης των διαδικτυακών ενοτήτων ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες μου.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Το περιεχόμενο μάθησης των διαδικτυακών ενοτήτων ήταν εύκολα κατανοητό.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Το περιεχόμενο μάθησης των διαδικτυακών ενοτήτων ήταν σχετικό με το επάγγελμά μου.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Ποιες πτυχές του περιεχομένου μάθησης θα χρησιμοποιήσετε στην καθημερινή σας πρακτική;

---

Μου άρεσε να διαβάζω το περιεχόμενο μάθησης των διαδικτυακών ενοτήτων.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Τι σας άρεσε περισσότερο στο περιεχόμενο μάθησης των διαδικτυακών ενοτήτων,

---

Υπάρχει κάτι που πρέπει να συμπεριληφθεί στο μαθησιακό περιεχόμενο- Αν ναι, τι είναι αυτό,

---

Πιστεύετε ότι πρέπει να παραλειφθούν κάποια στοιχεία του περιεχομένου των μαθησιακών ενοτήτων;

Εάν ναι, ποια είναι αυτά,

---

### Μαθησιακές Δραστηριότητες

Μπόρεσα να ολοκληρώσω τις μαθησιακές δραστηριότητες στο πλαίσιο των διαδικτυακών ενοτήτων.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ



- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Μου άρεσε να ολοκληρώνω τις μαθησιακές δραστηριότητες των διαδικτυακών ενοτήτων.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

### Πρόσθετο Υλικό και Πηγές

Το πρόσθετο υλικό και οι πηγές των διαδικτυακών ενοτήτων ήταν συναφή με τους μαθησιακούς στόχους του προγράμματος επιμόρφωσης.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Μου άρεσε η εξερεύνηση των πρόσθετων υλικών και πηγών των διαδικτυακών ενοτήτων.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

### Αξιολόγηση του Προγράμματος Επιμόρφωσης

Συνολικά, πιστεύω ότι το πρόγραμμα επιμόρφωσης είναι χρήσιμο.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Το πρόγραμμα επιμόρφωσης αύξησε τις γνώσεις μου σχετικά με τη σημασία της υποστήριξης της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης των παιδιών

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Το πρόγραμμα επιμόρφωσης αύξησε τις γνώσεις μου σχετικά με την τηνΥποστήριξη Θετικής Συμπεριφοράς και την εφαρμογή της στην προσχολική ηλικία.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Αυτό το πρόγραμμα επιμόρφωσης θα με βοηθήσει να υποστηρίξω τιςκοινωνικοσυναισθηματικές δεξιότητες και τις ανάγκες των μικρών παιδιών σεεπίπεδο συμπεριφοράς με τα οποία εργάζομαι.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Θα πρότεινα αυτό το πρόγραμμα επιμόρφωσης στους συναδέλφους μου.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Είναι σημαντικό να εφαρμοστεί αυτό το είδος επιμορφωτικού προγράμματος στην προσχολική αγωγή

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Αυτό το επιμορφωτικό πρόγραμμα θα είναι χρήσιμο για το προσωπικό που εργάζεται με παιδιά προσχολικής ηλικίας.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Αυτό το επιμορφωτικό πρόγραμμα υποστήριξε το έργο μου στην ανάπτυξη των κοινωνικοσυναισθηματικών ικανοτήτων κατά την ενασχόλησή μου με τα παιδιά.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ

- Διαφωνώ απόλυτα

Αυτό το επιμορφωτικό πρόγραμμα είναι χρήσιμο για το προσωπικό που εργάζεται με παιδιά προσχολικής ηλικίας και επιδιώκει την ανάπτυξη των κοινωνικοσυναισθηματικών τους ικανοτήτων.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Συνολικά, είμαι ικανοποιημένος από το επιμορφωτικό πρόγραμμα

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Τι σας άρεσε περισσότερο σε αυτό το πρόγραμμα επιμόρφωσης,

---

Υπάρχει κάτι που θα μπορούσαμε να βελτιώσουμε στο πρόγραμμα επιμόρφωσης,

---

Κατά το τρέχον σχολικό έτος, πόσους παιδαγωγούς προσχολικής ηλικίας σκοπεύετε να εκπαιδεύσετε στη χρήση της προσέγγισης PW-PBS, χρησιμοποιώντας το υλικό που παρουσιάστηκε κατά τη διάρκεια αυτού του επιμορφωτικού προγράμματος,

---

Τα επόμενα σχολικά έτη, σκοπεύετε να εφαρμόσετε το σύστημα Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς στη δική σας επαγγελματική πρακτική,

---

#### Αξιολόγηση των συντονιστών του προγράμματος επιμόρφωσης

Το πρόγραμμα επιμόρφωσης ήταν καλά οργανωμένο .

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Οι συντονιστές του προγράμματος επιμόρφωσης εξήγησαν τα πάντα με σαφήνεια.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Οι συντονιστές του προγράμματος επιμόρφωσης ήταν πρόθυμοι να απαντήσουν στις ερωτήσεις και τις απορίες μου.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Θα χαρώ να επικοινωνήσω με τους συντονιστές του προγράμματος επιμόρφωσης αν έχω περαιτέρω απορίες μετά το τέλος του προγράμματος επιμόρφωσης.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Σας ευχαριστούμε για τον χρόνο που αφιερώσατε για να ολοκληρώσετε την έρευνα. Η συνεργασία σας θα μας βοηθήσει να δημιουργήσουμε μια πηγή γνώσεων, που θα είναι διαθέσιμη σε όλους τους Παιδαγωγούς Προσχολικής ηλικίας.

Επισκεφτείτε και ακολουθήστε τη σελίδα μας για να μάθετε περισσότερα για το έργο PBS-ECEC:

<https://www.facebook.com/pbsecec>

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε άλλη πληροφορία.

## Η Κοινοπραξία του έργου PBS-ECEC

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

### Προγραμμα PBS-ECEC - 3ο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης (Ερωτηματολόγιο παρακολούθησης)

Σας ευχαριστούμε που δεχτήκατε να συμμετέχετε στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Εφαρμόζοντας την Προώθηση Θετικής Συμπεριφοράς στην Αγωγή & Φροντίδα Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας (Implementing Positive Behaviour Support in Early Childhood Education and Care) (PBS-ECEC) (2021-1-PT01-KA220-SCH-000034367). Πριν από την έναρξη της επιμόρφωσης, παρακαλούμε να συμπληρώσετε αυτό το ερωτηματολόγιο.

Αυτή η έρευνα έχει ως στόχο να καταγράψει: α) τις σκέψεις και τις απόψεις σας σχετικά με τις ανάγκες των παιδιών προσχολικής ηλικίας σε κοινωνικοσυναισθηματικό επίπεδο και σε επίπεδο συμπεριφοράς, β) πληροφορίες σχετικά με την υφιστάμενη εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης της συμπεριφοράς και γ) τις γνώσεις σας σχετικά με την υποστήριξη θετικής συμπεριφοράς (PBS).

GDPR: Όλα τα δεδομένα που θα συγκεντρωθούν μέσω αυτής της έρευνας θα χρησιμοποιηθούν αυστηρά για τις ανάγκες αυτής της έρευνας. Οι απαντήσεις είναι εντελώς ανώνυμες και θα χρησιμοποιηθούν με διακριτικό τρόπο. Οι απαντήσεις θα αποθηκευτούν σε ασφαλές μέρος, χωρίς καμία εξουσιοδότηση σε κανέναν εκτός από την ερευνητική ομάδα. Η κοινοπραξία μας συμμορφώνεται με τον κανονισμό GDPR και την προστασία και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων.

Μπορείτε να αποσυρθείτε από την παρούσα μελέτη και/ή να σταματήσετε να απαντάτε στην παρούσα έρευνα ανά πάσα στιγμή.

Επισκεφθείτε και κάντε στη σελίδα μας για να μάθετε περισσότερα για το πρόγραμμα PBS-ECEC: <https://www.facebook.com/pbsecec>

Μπορείτε επίσης να περιηγηθείτε στην ιστοσελίδα μας εδώ: [www.pbs-ecec.eu](http://www.pbs-ecec.eu)

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με την ερευνητική ομάδα χρησιμοποιώντας το παρακάτω email για οποιαδήποτε βοήθεια και περαιτέρω πληροφορίες

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο επικοινωνίας: [victoria.michaelidou@cardet.org](mailto:victoria.michaelidou@cardet.org)

Η κοινοπραξία PBS-ECEC

### Συγκατάθεση

Κάνοντας κλικ στο κουμπί "Συμφωνώ", δηλώνετε ότι: έχετε διαβάσει όλες τις παραπάνω πληροφορίες, έχετε κατανοήσει την πολιτική απορρήτου και συμφωνείτε να συμμετάσχετε οικειοθελώς. Εάν δεν επιθυμείτε να συμμετάσχετε σε αυτή την έρευνα, κάντε κλικ στο κουμπί "Διαφωνώ".

- Συμφωνώ
- Διαφωνώ

### Πριν ξεκινήσετε

Ποιος είναι ο κωδικός που ανατέθηκε στο σχολείο σας στο πλαίσιο αυτού του έργου; Εάν δεν είστε σίγουροι, ρωτήστε τον προπονητή σας.

\_\_\_\_\_

Ποιο είναι το πρώτο γράμμα της χώρας διαμονής σας,

\_\_\_\_\_

Πόσα γράμματα έχει το μικρό σας όνομα,

\_\_\_\_\_

Ποιο είναι το τελευταίο γράμμα του ονόματος της μητέρας σας,

\_\_\_\_\_

### Αντιλήψεις για το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης

Με ικανοποιεί το γεγονός ότι συμμετείχα στο πρόγραμμα επιμόρφωσης.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Το πρόγραμμα επιμόρφωσης αύξησε τις γνώσεις μου σχετικά με τη σημασία της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης των παιδιών.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Το πρόγραμμα επιμόρφωσης αύξησε τις γνώσεις μου σχετικά με την Υποστήριξη της Θετικής Συμπεριφοράς και την εφαρμογή της στην προσχολική ηλικία.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ

- Διαφωνώ απόλυτα

Το πρόγραμμα επιμόρφωσης αύξησε τις δεξιότητές μου όσον αφορά την αντιμετώπιση απαιτητικών συμπεριφορών και την υποστήριξη της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης στην τάξη.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Το πρόγραμμα επιμόρφωσης με ενθάρρυνε να μάθω περισσότερα για τηνκοινωνικο συναισθηματική μάθηση, τις απαιτητικές συμπεριφορές και τη θετική πειθαρχία

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα

Συζητήσαμε σχετικά με το πρόγραμμα επιμόρφωσης με τις/τους συναδέλφους μου.

- Ναι
- Όχι

Θα πρότεινα το επιμορφωτικό πρόγραμμα στους συναδέλφους μου.

- Ναι
- Όχι

Η εφαρμογή του προγράμματος Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (PBS) στην προσχολική τάξη

Από τη στιγμή που έλαβα μέρος στο επιμορφωτικό πρόγραμμα, αποφάσισα να εφαρμόσω πτυχές του προγράμματος Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (PBS) στην επαγγελματική μου πρακτική

- Ναι
- Όχι

Εάν ναι, ποιες πτυχές του προγράμματος Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (PBS) εφαρμόσατε;

\_\_\_\_\_

Συνάντησα εμπόδια στην εφαρμογή του προγράμματος Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (PBS) στην (π.χ. έλλειψη χρόνου, έλλειψη πόρων, ανεπαρκείς γνώσεις κ.λπ.)

- Ναι

- Όχι

Εάν ναι, ποια ήταν τα εμπόδια που αντιμετωπίσατε,

---

Βρήκα παράγοντες που με βοήθησαν στην εφαρμογή του προγράμματος Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (PBS) στην πράξη (π.χ. βοήθεια από τους συναδέλφους σας, συμμετοχή των γονέων, χρήσιμες διαδικτυακές πηγές κ.λπ.)

- Ναι
- Όχι

Αν ναι, πείτε μας περισσότερα για το τι σας βοήθησε στην εφαρμογή του προγράμματος Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (PBS)

---

Από τότε που συμμετέχω στο πρόγραμμα επιμόρφωσης, έχω ενθαρρύνει/εκπαιδεύσει τους συναδέλφους μου να χρησιμοποιούν το πρόγραμμα Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (PBS) στην επαγγελματική τους πρακτική.

- Ναι
- Όχι

#### Κοινωνικο-συναισθηματικές και συμπεριφορικές ανάγκες των παιδιών μετά την εφαρμογή

Αυτή την περίοδο, τα παιδιά στην τάξη μου αντιμετωπίζουν μεγάλη δυσκολία στη διαχείριση και στην έκφραση των συναισθημάτων τους.

- Ποτέ
- Καμία φορά
- Συχνά
- Πολύ συχνά
- Πάντα

Αυτή την περίοδο, τα παιδιά στην τάξη μου αντιμετωπίζουν μεγάλη δυσκολία στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους άλλους.

- Ποτέ
- Καμία φορά
- Συχνά
- Πολύ συχνά
- Πάντα

Αυτή την περίοδο, τα παιδιά στην τάξη μου αντιμετωπίζουν δείχνουν να μην έχουν κίνητρα και βαριούνται εύκολα.



- Ποτέ
- Καμία φορά
- Συχνά
- Πολύ συχνά
- Πάντα

Αυτή την περίοδο, πώς θα βαθμολογούσατε τη συμπεριφορά των παιδιών της τάξης σας,

- Συμπεριφέρονται πάρα πολύ καλά
- Συμπεριφέρονται καλά
- Παραφέρονται μερικές φορές
- Παραφέρονται συχνά
- Παραφέρονται πολύ συχνά

Αυτή τη στιγμή της σχολικής χρονιάς, πώς θα αξιολογούσατε το επίπεδο των κοινωνικο-συναισθηματικών ικανοτήτων των παιδιών της τάξης σας,

- Πολύ καλή ανάπτυξη
- Καλή ανάπτυξη
- Μέτρια ανάπτυξη
- Χαμηλή ανάπτυξη
- Πολύ χαμηλή ανάπτυξη

Συνολικά, έχω παρατηρήσει βελτίωση στην κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών της τάξης μου μετά την εφαρμογή του προγράμματος Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (PBS).

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο ούτε πολύ
- Πολύ
- Πάρα πολύ

Συνολικά, έχω παρατηρήσει ότι έχουν μειωθεί οι δύσκολες συμπεριφορές των παιδιών στην τάξη μου μετά την εφαρμογή του προγράμματος Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (PBS).

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο ούτε πολύ
- Πολύ
- Πάρα πολύ

Σας ευχαριστούμε για τον χρόνο που αφιερώσατε για να ολοκληρώσετε την έρευνα. Η συνεργασία σας θα μας βοηθήσει να δημιουργήσουμε μια πηγή γνώσεων, που θα είναι διαθέσιμη σε όλους τους Παιδαγωγούς Προσχολικής ηλικίας.

Επισκεφτείτε και ακολουθήστε τη σελίδα μας για να μάθετε περισσότερα για το έργο PBS-ECEC:

<https://www.facebook.com/pbsecec>

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε άλλη πληροφορία.

Η Κοινοπραξία του έργου PBS-ECEC